Milliyet
ÇOCUK
8 Eylül 1980 ● Sayı: 36 ● 20 Lira

Her hafta
Milliyet
ÇİZGİ-ROMAN
dergisi
armağan ediyoruz

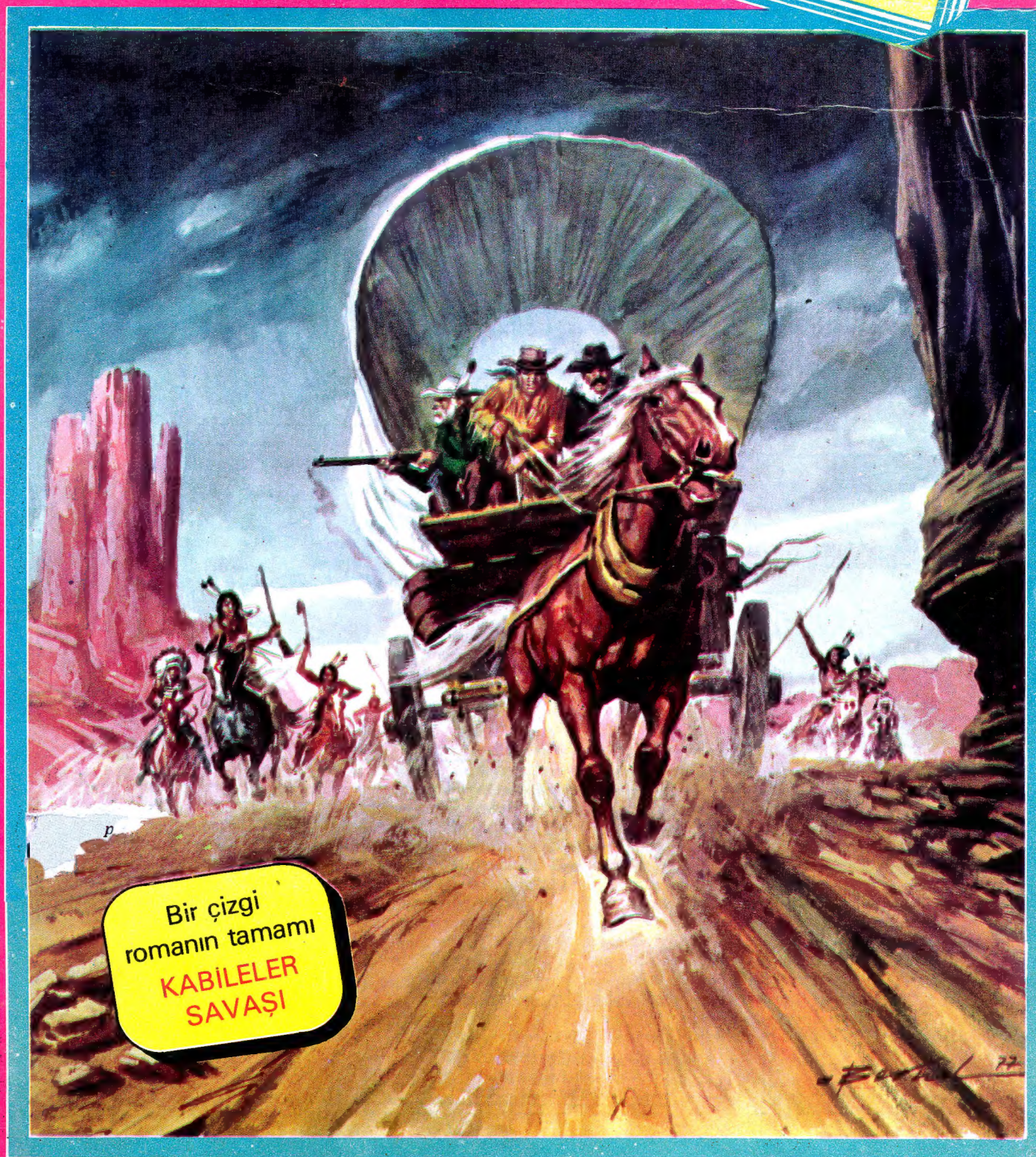

Bir çizgi romanın tamamı
KABİLELER SAVAŞI

TEMEL REİS

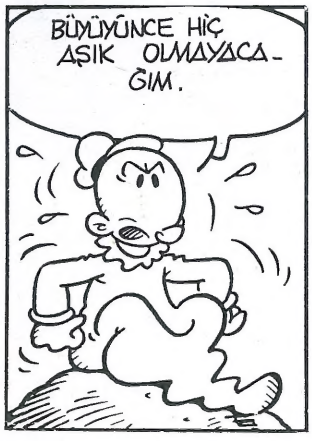

© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

Milliyet
ÇOCUK
DERGİSİ

Pazartesi günleri yayımlanır

8 Eylül 1980

1980 / Sayı 36 / Sıra 379

Sahibi:
Milliyet Gazetecilik A.Ş adına
ERCÜMENT KARACAN

Genel Yayın Yönetmeni:
TÜMER ARGIN

Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni:
MEHMET İLKORUR

Adres:
MİLLİYET ÇOCUK DERGİSİ
Milliyet Yayınları
Basın Sarayı
Cağaloğlu
İstanbul

Abone ve Satış için Başvuru Adresi:
MİLLİYET GAZETESİ
Satış Servisi
Cağaloğlu
İstanbul

Abone Koşulları:
1 yıl: 1014 TL.
6 ay: 507 TL
Uçakla:
1 yıl: 1092 TL
6 ay: 546 TL
Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir

Dizgi:
Milliyet Yayınları

Baskı:
Milliyet Ofset Tesisleri

Türkiye'de satış fiyatı:
20 TL
Kıbrıs'ta satış fiyatı:
25 TL

bizden size

YENİ bir sayımızda karşınızdayız sevgili okurlarımız. Sizlerin dergisi olan "Milliyet Çocuk Dergisi", yine sizlerin dileklerine, isteklerine göre sayfalarını düzenliyor. Anımsayacaksınız! Bir süre önce birçok okurumuzun isteği üzerine dergimizde, "Bir Avuç Hırsız" adlı sürekli bir roman yayımlamaya başlamıştık. Nural Birden ablanızın resimleriyle süslenen roman, birçok okurumuzun ilgisini çekmişti. Bu sayımızda, romanın son bölümünü yayımlıyoruz. İlerki sayılarımızda da böyle romanları yayımlayacağız.

ÖYKÜMÜZ Hüseyin Akyüz'den. Sanatçının bir başka öyküsünü sizlere önceki sayılarımızda sunmuştuk. Onun sizler için yazdığı, "Ağlıyor Ağacım Duymuyorlar" adlı öyküsünü de severek okuyacağınıza inanıyoruz.

TOPKAPI Sarayı'nda birkaç haftadır sürdürdüğümüz gezimiz, bu sayıda sunduğumuz "Harem" bölümüyle sona eriyor. Çok zengin bir tarihe salip olan ülkemizin, öteki müzelerini ilerki sayılarımızda tanıtmaya çalışacağız.

BREZİLYA için futbol maçları, Bali için horoz dövüşleri ne anlam taşıyorsa, Endonezya'da da "öküz yarışları" aynı anlamı taşır. Bizler için gerçekten çok ilginç olan bu yarışları, iç sayfalarımızda okuyabilirsiniz.

Sarayda, "Kaşıkçı" elması...

İZZET Kılınç ağabeyinizin hazırladığı, "Pul Köşesi" adlı dizimizi izlemeyi unutmuyorsunuz değil mi? Aynı zamanda pulculukla ilgili bir de dergi çıkaran İzzet ağabeyiniz, bu hafta "Konusal Pul Koleksiyon"u anlatıyor.

ÇEVRE Gazetesi'nde yazısı yayımlanan her okurumuza bir, "Genç Gazeteci Belgesi" vereceğimizi sizlere geçen sayımızda açıklamıştık. Bu kartı edinme koşullarını sizlere Atila Alpöge ağabeyiniz bu sayının, "Çevre Gazetesi"nde anlatıyor.

GELECEK Pazartesi günü yeni bir sayıda buluşmak üzere, hepinize mutlu günler, esenlik dolu bir hafta dileriz sevgili okurlarımız.

Sevgili okurlarım,

Bu köşeyi bir sayı için sizlerden ödünç alıyorum... Hepinize "Hoşça kalın" ve dergimizi bundan böyle yönetecek arkadaşlar adına "Yeniden merhaba" demek için.

Biliyorsunuz, hiçbir yayın organının yöneticisi sonsuza kadar o yayın organının başında bulunmaz. Gazetelerde, dergilerde, önemli olan yönetmenlerin değil, gazetelerin, dergilerin kalıcı olmasıdır.

Bu haftadan başlayarak dergimizin yöneticileri değişiyor. Genel Yayın Yönetmeni, kendi alanında değerini kanıtlamış Tümer Argın ağabeyiniz. Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni ise, bu derginin hazırlığında yıllardan beri emeği geçen genç, pırıl pırıl bir arkadaşımız: Mehmet İlkorur... İkisinin de "Milliyet Çocuk Dergisi"ni çok daha iyiye, çok daha güzele götüreceğine yürekten inanıyorum. Pek gereksinmeleri yok ama, ikisine de başarılar diliyorum.

Yukarıda sizlere "Hoşça kalın" dedim ya... Doğru değil galiba. Artık ben de bir yazar olarak bu sayfalarda sizlerle karşılaşırım... "Tele Yunus"un serüvenlerini anlatırım; bakarsınız, başka diziler hazırlarım.

Sizlerden kopmak, sizlerden ayrılmak kolay mı?

Hepinize sevgiler, teşekkürler...

ÜLKÜ TAMER

CADI NİNE

PEKİ BU KONUŞAN KAPLUMBAĞA NEREDEN ÇIKTI?
ONU BAHÇEDE BULDUM. RENGİ DİKKATİMİ ÇEKTİ.
BASİT BİR BÜYÜ İLE KONUŞMAYI ÖĞRETTİM.
ZATEN ÇOK AKILLIYMDIR.
ÇOK DA KENDİNİ BEĞENMİŞ...
ÇOK BİLGİLİDİR. BANA İYİ BİR ARKADAŞ OLDU...
HARİKA BİR ŞEY BU.
NE OLUR BİZE BİR BÜYÜ GÖSTERSENE CADI NINE?
ÖNCE BİR ANLAŞMA YAPALIM. BANA KENDİNİZİ TANITIN BAKALIM.
BENİM ADIM AHMET. 12 YAŞINDAYIM.
BEN FATMAYIM, 9 YAŞINDAYIM.
BEN DE CAN. 5,5 YAŞINDAYIM.
1

YAZAN VE ÇİZEN: DEMET DEĞER İNANÇ

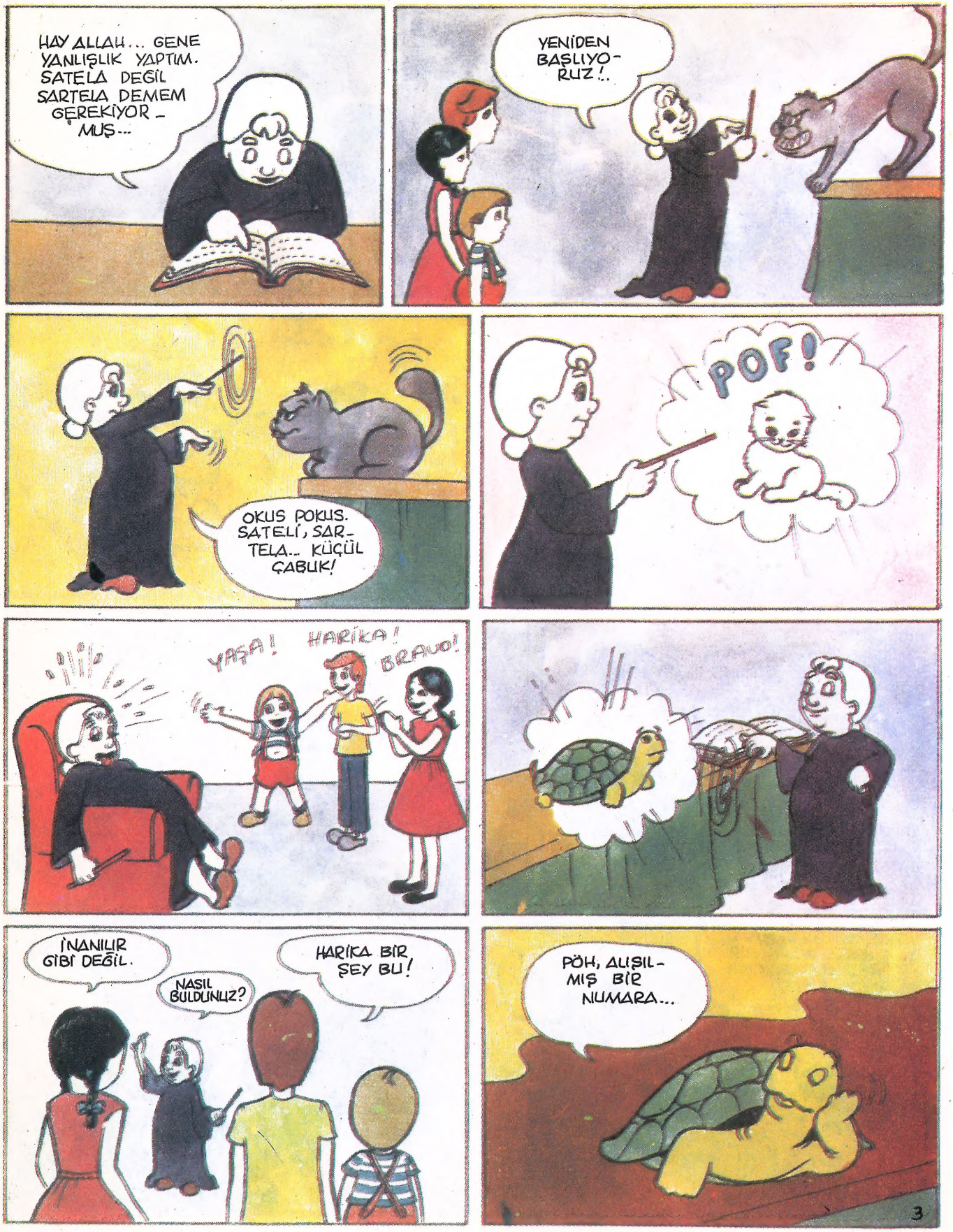
HAY ALLAH... GENE YANLIŞLIK YAPTIM. SATELA DEĞİL SARTELA DEMEM GEREKİYOR - MUŞ...
YENİDEN BAŞLIYO - RUZ!..
OKUS POKUS. SATELİ, SAR - TELA... KÜÇÜL ÇABUK!
POF!
YAŞA! HARİKA! BRAVO!
İNANILIR GİBİ DEĞİL.
NASIL BULDUNUZ?
HARİKA BİR ŞEY BU!
PÖH, ALIŞIL - MIŞ BİR NUMARA...
3

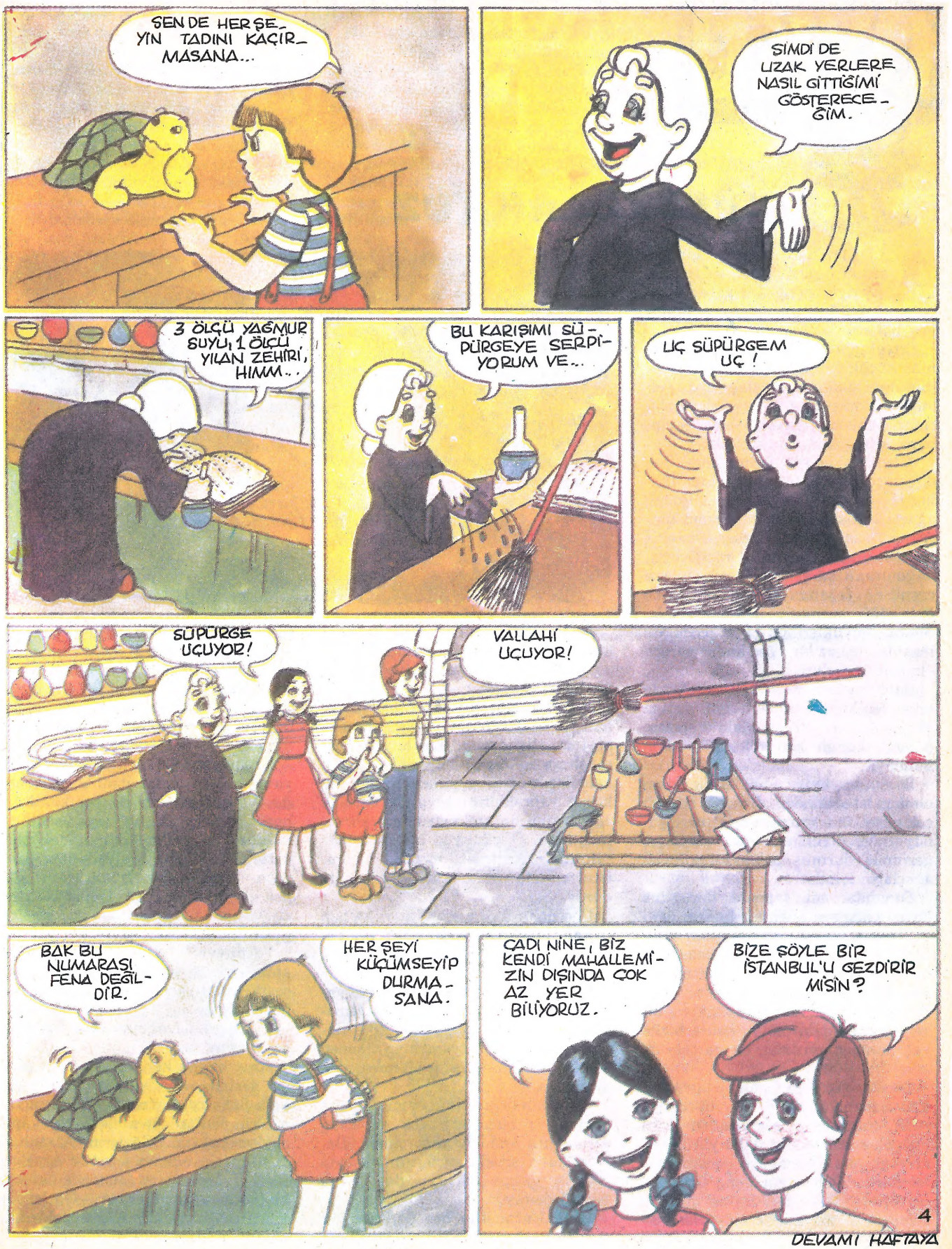

DEVAMI HAFTAYA

AĞLIYOR AĞACIM DUYMUYORLAR

HÜSEYİN AKYÜZ

AYDEDENİN sıcacık gülümsediği, pırıl pırıl yıldızların sevgiyle ışıdığı bir gecenin sabahında doğduğum zaman çok sevinmiş babam.

Ertesi gün bir bayram yerine dönmüş küçük evimiz. Annem ile babamın mutluluğunu paylaşmaya gelmişler komşularımız ve akrabalarımız. Anneme geçmiş olsun deyip, bana armağanlar getirmişler.

Ailemizin geleneklerine göre, her doğan çocuk için bir ağaç fidanı dikilirmiş evlerin bahçelerine. Çocuk ağaçla birlikte büyüsün, ağacın toprağa kök salması gibi yaşama istekle sarılsın diye. Ağaç nasıl rüzgârlara, yağmurlara karşı inatla savaşıyorsa çocuk da yaşamın tüm güçlüklerine öyle göğüs germesini öğrenmeliymiş. Sonra büyüklerimiz her çocuğun insanlara en az bir ağaç kadar yararlı olmasını isterlermiş.

Babam güzel bir günün sabahında erkenden kazmasını, küreğini sırtına vurup kentin arkasındaki tepelere çıkmış, benim için dikeceği fidanı bulmaya.

Benim büyüyünce büyük bir adam olmamı istediğinden, dikeceği fidanın çok güzel olmasının gerektiğini düşünüyormuş. Bunun için saatlerce gezinmiş durmuş tepeleri kaplayan ağaçların içinde.

Sonunda, bir tepenin doruğuna doğru çıkarken anaç bir badem ağacına rastlamış. Bu ağacın dibinde incecik bir fidan görmüş. Çok beğenmiş bu fidanı babam. Onu hiç incitmeden topraktan çıkartıp eve getirmiş. Bahçenin en seçkin yerine dikmiş bir kez ya bu fidanı ondan sonra bizim yaşamımızın ayrılmaz bir parçası olmuş.

Seneler geçtikçe, benimle birlikte o ince badem fidanı da büyüyormuş. Ama onun gelişmesi benden daha hızlı oluyormuş. Ben daha yürümesini yeni yeni öğrenmeye çalışırken o bir sürü dalları olan genç bir ağaç oluvermiş. Baharları beyaz çiçekler açmaya, küçük küçük meyveler vermeye başlamış.

Annem ona bakar bakar da beni kucaklayıp "Ah senin de bir gün şu ağaç gibi büyüdüğünü görebilseydim bir kez!" dermiş.

Annem güneşli, güzel havalarda beni bahçeye çıkartıp, ağacın gölgesine oturturmuş. En huysuz zamanlarımda bile ağlamayı falan kesip uysallaşırmışım o sırada. Ağaç da körpe yapraklarını sevgiyle üstüme eğer, güneşin yakmasından korurmuş beni. O günlerde bir de fotoğrafımızı çekmişler ağaçla benim. Oturma odasının bir duvarında hâlâ durur.

Ben daha ilk günden bu yana hep onunla birlikte büyümüşüm ya, benim asıl onu tanımam altı yaşlarımda bir yaz gecesine rastlar.

O gün annemin kömür ütüsünü yakıp mavi çiçekli etekliğini ütülemesinden kuşkulanmamıştım hiç. Babamın o akşam yemekten hemen sonra kahvehaneye gitmemesinden de.

Annemin beni "Hadi oğlum git yat artık, geç oldu" diyerek yatmaya zorladığını anımsıyorum şimdi. Babam da o sırada saçlarımı okşayıp "Erken yatıp çok uyu da, çabuk büyü" demişti.

Gidip yatmıştım ben de, yine bir şeyden kuşkulanmadan. Sonra derin bir uykunun içinden korkuyla uyanışımı anımsıyorum. Karanlık bir odanın içindeydim. Beni uyandıran şeyin ne olduğunu bilmiyorum. Belki dışarıda acı acı uluyan bir köpekti, belki de rüzgârın çatıdan yere attığı bir teneke parçası.

Korkmuştum sanırım. Gözlerim yavaş yavaş odanın içini araştırıyordu. Ve odanın içindeki her karaltıyı beni korkutacak bir şeye benzetiyordum. Örneğin bir sandalyenin üstüne koyduğum giysilerimi üzerime atılmaya hazırlanan iri bir köpek gibi görüyordum. Duvardaki bir çiviye asılmış paltoyu da sinsice gülen bir büyücü.

"Anneee!" diye haykırdığımı anımsıyorum sonra. Uzun süre bir sesin yanıt verip beni avutmasını beklemiştim.

"— Korkma oğlum, yok bir şey, buradayım ben..."

Ama birçok kez haykırmama karşın sesime yanıt veren yoktu. Korkum daha çok artmıştı. Yatağımdan usulca kalkıp öteki odanın kapısından baktım. Gözlerim karanlığa alıştığı için odanın içindeki eşyaları seçebiliyordum ama annemle babamı bir türlü göremiyordum. Gözlerime inanamayınca gidip elimle yokladım onların yattığı yatağı. Boştu yatak.

Örtüsü bile alınmamıştı daha üstünden.

Birden dışarıya açılan kapıya koştum. Ama açamadım. Kilitlenmişti kapı üstüme dışarıdan. Ve yapayalnızdım evde, tek başıma.

Annemle babam beni evde bırakıp gezmeye falan gitmişlerdi belki ama o an öylesine bir garip duygunun içine düşmüştüm ki hep kötü şeyler geliyordu usuma. yüzden durmadan kapıyı yumrukluyor, bir yandan da içimi çeke çeke ağlıyordum.

Neden sonra olanaksızlığımı anlayıp yatağıma geri dönmüştüm ki pencereden dışarısına takıldı gözlerim. Başımı uzatıp bakınca ay ışığında bana gülümseyen badem ağacını gördüm. Öylesine şirin, öylesine güzel bir görünümü vardı ki gece içinde birden kanım ısınıverdi ona.

İyice dayadım yüzümü pencereye. Ağacın ince dallarından biri pencerenin camına kadar uzanıyor ve gecenin yeliyle kıpırdandıkça camı tıkırdatıyordu. Güzel bir türkü gibiydi bu tıkırtılar.

Yatağıma uzanıp onu seyrettim. Ona baktıkça içimdeki tüm korkuyu, tüm yalnızlık duygusunu unutuyordum.

Yorgun düşüp, gözlerimi yeniden uykuya kapatıncaya değin fısıldaşarak söyleştik onunla. Beni avutmak için elinden geleni yaptı diyebilirim. Çok tatlı da bir sesi vardı. Bu sesiyle bana türküler, şiirler söyleyip öyküler anlattı.

Bu söylediklerim, yani benim bir ağaçla konuştuğum olayı belki düşümde geçmiştir ama o geceden sonra ağaçla benim aramda derin bir arkadaşlık sevgisinin yer aldığını söyleyebilirim.

Sonraki günlerde ona olan sevgim daha da arttı. İyice bağlandım diyebilirim. En sevdiğim yiyecekten, en beğendiğim oyuncaktan daha değerli olmuştu benim için. Hep kolluyordum onu. Değil anneme onun dallarına çamaşır ipinin ucunu bağlatmak, yanına bile sokmuyordum kimseyi.

Dert ortağım da olmuştu benim giderek. Her şeyimi anlatabiliyordum ona. Ağzı olmadığı için konuşup yanıt veremiyordu bana ama can kulağı ile dinliyordu. Çok da duygulu bir ağaçtı. Benim sevinmemle sevinir, üzülmemle üzülürdü hemen.

Yaz aylarının sıcak günlerinde onun gövdesinin ve dallarının tozlar içinde kalmasına hiç dayanamazdım. Sık sık bahçedeki kuyudan kova ile su çekip ıslatırdım. Bilseniz nasıl da canlanıverirdi hemen suyu görünce. Onun bu sevincini görebilmek için babamın kulağımı çekmesini bile göze alırdım. Babam kızardı çünkü suları boş yere harcayıp, yerleri çamur ettiğim için.

Hele ağacımın dallarındaki küçücük bademler büyümeye başladığı zaman geceleri bile rahat etmezdi içim. Bir türlü gözlerime uyku girmez, kalkıp kalkıp pencereden dışarıya bakardım. Birinin bahçeye girmesinden ve bademleri koparmasından korkardım. Gündüzleri de hep kuşkulu kuşkulu gezinirdim ağacımın çevresinde. Evden biraz uzaklaşsam usum onda kalırdı. Sokaklarda başıboş gezinen çocuklar da sanki benimle alay edercesine bizim evin önünde dolanıp beni deli ederlerdi. Bu yüzden en sevdiğim arkadaşlarımla bile kavga etmişimdir. Ödüm kopardı onlardan biri küçük bir badem için ağacımın dallarından birini kıracak diye.

Ama ne badem koparmak isteyen çocuklar, ne de yaz aylarının tozları, iri gözlü, kalın dudaklı bir adamın parası öldürdü benim ağacımı.

Bir de fötr şapkası vardı adamın, kocaman da bir göbeği. Daha önce hiç görmemiştim onu. Bir gün babamla birlikte evimize geldiler. Sıcak bir yaz günüydü sanırım. Badem ağacımın gölgesine konan iki sandalyeye karşılıklı oturup konuştular.

Annem de babam da çok sevinçliydiler adamın gelişi yüzünden. Babam ona hep sakladığı kırmızı uçlu sigaralardan verdi. Annem de soğuk bir bardak ayran yaptı. Adamın gözleri hep bizim küçük evimizdeydi.

Anneme o adam kim diye sorduğumda "Devlet kuşu oğlum devlet kuşu..." demişti. Mutfakta adama kahve pişirirken sevincinden şarkı söylüyordu annem.

Sonradan öğrendim ki bir inşaatçıymış o adam. Bizim evi yıkıp, yerine kocaman bir apartman yapacakmış. Yaptığı apartmanın dört dairesini bize verecekmiş. Epeyi de para. Zengin olacakmışız yani böylelikle.

Adam sık sık geliyordu artık bize. Ağacımın altına oturup, annemin yaptığı kahveyi içerek babama bir şeyler anlatıp duruyordu. Babam da adama o denli yakınlık gösteriyordu ki, neredeyse ellerini öpecekti sanki onun.

Evdeki sevinç ilk günler beni de sarmadı desem yalan söylemiş olurum. Hele babamın bizi çarşıya götürüp yeni giysiler, ayakkabılar alması; annemin boynuna, bileklerine altınlar takması çok güzel şeylerdi. Bu arada benim de bir kol saatine kavuşmam usumu çelmişti.

"— Baba, senden bir şey istesem yapar mısın?" dedim o günlerde babama.

"— Yapabileceğim bir şeyse yaparım" demişti babam.

"— Biz zengin olunca, yani o amca bize çok para verince ağacımın çevresine demirden bir korunak yaptırır mısın acaba?"

"— Demirden bir korunak mı?"

"— Ağacım için... Öyle bir korunak olsun ki, hiçbir çocuk onun dallarına el uzatamasın."

Babam uzun bir süre yüzüme bakıp düşünmüştü. Bu sözüme canı sıkılmış gibiydi.

"— İyi güzel ama oğlum" dedi sonra "Bizim evi yıkıp yerine kocaman bir apartman kuracaklar. O zaman bu badem ağacını da kesmek zorunda kalacaklar."

Bu sözleri duyduğum zaman tüm dünya başıma yıkılıyor sandım. Günlerce gözüme uyku girmedi. Ağacıma bakıp bakıp ağlıyordum geceleri yatağımda.

İşin korkunç yanı bunu ağacıma söylemeye cesaret edemiyordum bir türlü. Nasıl diyebilirdim ki ona; bizim zengin olmamız uğruna, bir inşaatçının çok para kazanması uğruna seni kesecekler...

Söyleyemedim de. Birkaç gün sonra taşındık zaten oradan apar-topar başka bir mahalleye. Bir daha da hiç görmedim ağacımı.

Şimdi aradan yıllar geçti. Ama ne zaman küçük bir evin yıkılıp, yerine kocaman bir apartman dikilmeye çalışıldığını görsem ruhumda fırtınalar eser. Toprağı kazan makinelerin ağzında acıyla kıvranan güzelim ağaçları görür, benim güzel badem ağacımı anımsarım. "Beni kesmeyin! Beni kesmeyin!" diye ağlayarak yalvarır da kimsecikler duymaz sesini...

BU ÜNLÜ KLASİKLERİN
ÇİZGİ-ROMANLARINI
OKUMAK İSTER MİSİNİZ?

Milliyet

SİZE BU OLANAĞI SAĞLIYOR

YENİ CİLTLERİ ÇIKTI
BAYİLERDEN ARAYINIZ

6 çizgi-roman
bir ciltte

HALİT KIVANÇ

SİZLERLE

FUTBOLSEVERLERE MEKTUP

HANGİ ayılardan söz edeceğimi belki de anladınız... Hani şu sokaklarda, burnuna bir halka geçirilmiş. Halkanın bağlandığı ip, bir hayvansevmezin elinde... Biçare ayıya işkence ediyor. Sözüm ona, def çalar, şarkı söyler gibi yapıyor ama... Gerçekte ayı, sahibinin dediklerini yapmazsa ya aç kalacağını ya da dayak yiyeceğini biliyor. Çaresiz oynuyor, zıplıyor.

Bir an o ayının yerine bir insanı koyalım... Diyelim ki, insanın burnunda halka, halkaya bağlı ipin ucu bir ayının elinde... Ayı şunu ya da bunu yapmasını emrediyor insana... O da korkuyor sıçrıyor, zıplıyor... Düşünmesi bile feci, değil mi? Madem öyle de, ne diye aynı işkenceyi ayılara uyguluyoruz?

İnanın çocuklar, bir sokakta ayı oynatan kendini bilmezlere rastladım mı, tüylerim diken diken oluyor. Utanıyorum insanlığımdan... Bir kez, çirkin görüntü yaratıyor bu sahne... Hele yabancı turistler rastladılar mı, hemen fotoğraf makinelerini çalıştırıyorlar. İşte o zaman çektikleri resimleri ülkelerinde başkalarına da göstereceklerini düşünüyor ve büsbütün utanıyorum.

"Ayı", bizim bazı çirkin davranışlarda benzetme karşılığı kullandığımız bir sözcüktür aynı zamanda... Top oynarken biri fazla sertlik yaptı mı, ona "ayıcı" derler. Yahut Türkçeyi yanlış kullanarak "Ayıcılık yapma" uyarısında bulunurlar. Ayılık, kabalık simgesi kabul edilir. Ayının hem vahşi, hem de kaba bir hayvan olduğu öne sürülür. İyi güzel de, hem uygar, hem nazik sayılan (yahut öyle sanılan) insanoğlu, ayılara bunca işkenceyi yaparsa, nerede kalır insanın uygarlığı, insanın nazikliği? Ve hakkımız olur mu ayıyı kaba bulmaya?

Az önce de dedim ya... Ben utanıyorum... Fakat üzülerek de söyleyeyim ki, birçoğumuz, hele hele çocuklar, elinde iple, çalgıyla ayı

oynatan adamın ve ayının peşinde, sözüm ona eğleniyorlar. Canı acıdıkça sıçrayıp zıplayan zavallı ayıyı gülerek, bağrışarak seyrediyorlar. Oysa bu, bir utanç tablosudur. Böyle bir tabloda görünmek te, insana hiç onur vermez.

Eğer gücünüz yeterse, hem ülkemizin sokaklarını çirkinleştiren, hem de günahsız hayvanlara işkence aleti olan bu sahnelerin yok edilmesi için çaba harcayın!.. Istırap çeken bir canlının karşısına geçip gülmeyin, eğlenmeyin!.. O canlı, bir hayvan, bir ayı da olsa...

Hem bakın, düşündünüz mü hiç? Vahşi dediğimiz, kaba dediğimiz bu ayılar, kendiliğinden bize sataşır mı? Ormana gidip kendilerini tutmaya, öldürmeye filan kalkışmazsak, oradan kalkıp kentin göbeğine gelirler mi? Belki binde bir olur böyle şeyler... Hani kurtların, ayıların aç kalıp orman yanındaki köylere inmesi gibi... Fakat genellikle ormandaki ayının, şehirdeki insanla pek alışverişi yoktur. Öyle olduğu halde, yıllar yılı ayıyı hor görmüş, en azından günlük konuşmamızda harcamışızdır. Biri yolda kabaca çarptı mı, kızgınlıkla dönüp bağırır çarpılan:

— Önüne baksana ayı!..

Sanki ana caddede herhangi birimize gelip de kabaca çarpan gerçek bir ayı olurmuş gibi...

Ayılara aşırı haksızlık yaptığımız meydanda, değil mi?

★ ★ ★

Ayının biri ormanda dolaşırken... Bir avcı grubuyla karşılaşmış... Avcılar bir ağızdan "Ayı, ayı" diye bağırıp kovalamaya başlamışlar. Ayı da vargücüyle kaçmaya koyulmuş... O koşmuş, ötekiler kovalamış... Sonunda ormanı iyi bilen ayı, gözden kaybolmayı ve kurtulmayı başarmış. Soluk soluğa inine geldiğinde, kendi kendine sormuş:

— Ben bu adamların hiçbirini tanımıyorum da... Onlar beni nereden tanıyor acaba?

ÇEŞİTLEME

AMUNDSEN KİMDİR?

NORVEÇLİ ünlü kâşif Roald Amundsen, 1872 yılında doğdu. Babası gemiciydi. Kendisi de tıp fakültesindeki öğrenimini yarıda bırakarak balina avcılığına başladı. Daha genç yaşlarında Kuzey Buz Denizi'ni aşmak istiyordu. Biriktirdiği paralarla "Gjöa" adlı gemiyi satın aldı. 1903 limanından yola çıktı. Grönland'ın güneyine ulaştı. Ancak gemi durmayarak kuzeye doğru yol aldı. Üç yıl süren zorlu yolculuktan sonra "Gjöa", Bering Boğazını geçti ve Alaska'ya vardı. Böylece Amundsen düşlerini gerçekleştirerek, Amerika kıtasını kuzeyden dolaşmış oluyordu.

Amundsen'in yeni hedefi Kuzey Kutbu'ydu. 1907 yılında Kuzey Kutbu'na gitmek üzere hazırlıklara başladı. O sıralarda bir İtalyan gemisi kutba yaklaşmıştı. Başka gemiciler de aynı hedefe yönelmişlerdi. Ünlü denizci ve bilgin Nansen Amundsen'e "Fram" adlı gemisini verdi. Ama bu sırada Robert Peary adlı denizci, Kuzey Kutbu'na bayrağını dikmişti.

Bu durumda Amundsen, Güney Kutbu'nu kendisine hedef seçti. O zamana kadar Antarktika'ya ve Güney Kutbu'na kimse ulaşamamıştı.

Amundsen, 1910 yılında "Fram" adlı gemisiyle birlikte Oslo'dan hareket etti. 1911 yılının başında "Fram", Güney Kutbu'na yerleşti. Gemi Balina Körfezi yoluyla Antarktika'ya yöneldi. Güney Kutbu'ndan 1.5 km. ötede kamp kuruldu. Gemi köpekleri, uzun süre yetecek yiyecek, içecek ve giysileri karaya çıkardıktan sonra geri döndü.

Amundsen bir kış boyunca Güney Kutbu'na ulaşmak üzere çeşitli planlar yaptı. Çeşitli yerlerde konaklama istasyonları kurdu.

1911 yılının Ekim ayında Amundsen, dört arkadaşıyla birlikte yola çıktı. Çok düşük ısı altında ve tehlikeli buzlar üstünde yapılan çok zorlu bir yolculuktu bu. Güney Kutbu'nun çevresinde ise yüksek sıradağlar vardı. Ama Amundsen ve arkadaşları büyük güçlükleri yenerek bu dağları aştılar.

1911 yılının Aralık ayında kafile Güney Kutbu'na ulaşmayı başardı. Kutup noktasına Norveç bayrağı dikildi. Böylece, Güney Kutbu'na da ilk kez bir insan ayağı basmış oluyordu.

Kafile 3.5 ay süren bir yolculuktan sonra ilk konakladığı yere döndü.

Amundsen, Norveç'te büyük törenlerle karşılandı. Büyük kâşif, 1918 yılında Kuzey Kutbu'na gitmeyi denedi. Bu kez Sibirya'nın kuzeyinden gemi yoluyla buraya varmayı planladı. Ama planları gerçekleşemedi. Akıntılar onu ters yere doğru sürükledi.

Amundsen, sürekli olarak yeni serüvenler arıyordu. 1926 yılında balonla Amerika'yı ve Kuzey Kutbu'nu aşmak istedi. İki arkadaşıyla birlikte yola çıktı. Balon 11 Mayıs günü Kuzey Kutup noktasının üzerinden geçti. Daha sonra Amundsen, balonla Alaska'ya indi.

1928'de arkadaşı Umberto Nobile, uçakla kutup üzerinde uçmayı denerken Kuzey Buz Denizi'nde kayboldu. Kurtarma gemilerinden biri, uçaktan düşenlerin yaşamakta olduğunu haber verdi.

55 yaşında olan Amundsen, kurtarma ekipleriyle birlikte olay yerine hareket etti. 1928 yılının Haziran ayında Amundsen ve kurtarma ekibi, bir deniz uçağıyla yola çıktı. Ancak bir süre sonra uçağın izi kayboldu.

ÇEŞİTLEME

ALFABEYİ ÖNCE KİM BULDU

BİR alfabenin harfleri ses işaretleridir. Türkçe alfabe 2500 yıllık geçmişi olan Roma alfabesinden alınmıştır. Büyük harfler İ.Ö. Roma yazılarında görülen harflerin aynısıdır.

Alfabeler bulunmadan önce insanlar olayları anlatmak ya da düşüncelerini aktarmak için figür- örneğin birçok antilop resmi çizildiği zaman "burada iyi av var" anlamı çıkarılırdı. Bu tür yazı türü Babil, Mısır ve Çin'de çok yaygındı.

Zamanla bu tür iletişim değişti. Resimler artık bir düşünceyi de ifade etmeye başladı. Bu alfabenin güçlüğü anlatılan şeyin çeşitli kişilerce çeşitli biçimlerde anlaşılmasıydı.

Babilliler, Mısırlılar ve Çinliler uzun süre bu tür bir alfabeyi kullandılar.

Günümüzden 3500 yıl önce Akdeniz'in doğu kıyısında oturan insanlar günümüzdeki alfabeye ulaşılması yolunda büyük bir adım attılar. Aynı işaret bütün durumlarda aynı sesi belirtmek için kullanılabilirdi. Böylece sınırlı sayıda işaretler kullandılar ve alfabeyi oluşturdular.

Bu alfabenin gelişmişini İbraniler ve Fenikeliler kullanırdı. Yunanlılar ise alfabelerini Fenikelilerden aldılar. Romalılar, Yunan alfabesini bazı değişikliklerle uyarladılar. Böylece günümüzde kullanılan Latin alfabesi oluştu.

YARASALAR NASIL GÖRÜRLER?

Uzun bir süre bilimadamları, yarasaların karanlıkta nasıl büyük bir hızla uçtuklarını saptayamadılar. Bu garip yaratıklar karanlıkta sık ormanlarda dallara, yapraklara değmeden nasıl uçabiliyorlardı. Bunu çözmek için birçok deney yapıldı. Bir odanın tavanından aşağıya doğru birbirlerine yakın ipler sarkıttılar. Yarasaların gözlerini bağlayıp odaya saldılar.

Bir tek yarasa bile iplere değmeden odanın içinde uçuşuyorlardı. Acaba bunun gizi nerdeydi? Böylece yarasaların yollarını gözleri ile bulmadıkları anlaşılmış oldu. Bilimadamları, yarasaların kulaklarını tıkayıp odaya salınca bu garip yaratıklar iplere çarpmaya başladılar.

Demek ki yarasalar kulakları yoluyla yönlerini belirliyorlardı.

DİNAMİT NASIL BULUNDU?

İNSANLIK tarihine yön veren birçok olay vardır. Ama kuşkusuz patlayıcı maddelerin bulunması bunların en önemlilerindendir. Barutu önce Çinliler buldu. Avrupalılar ise, XIV. yüzyıldan sonra barutu geniş çapta kullanmaya başladılar.

Bildiğimiz barut potasyum nitrat, sülfür ve mangal kömürü karışımıdır.

1845 yılında Alman kimyageri Schoenhin, pamuk lifleriyle yoğunlaştırılmış nitrik ve sülfürik asit karışımını birleştirdi. Pamuğa benzeyen bu beyaz maddeye nitroselüloz adı verildi. Bu madde baruttan çok daha fazla patlayıcıydı.

Aynı sıralarda İtalyalı bilimadamı Ascanio Sobrero, gliserinle deneyler yapıyordu. Soğuk olarak bulundurduğu güçlü nitrik ve sülfürik asit karışımına damla damla gliserin verdi. Sonunda nitrogliserin denilen maddeyi elde etti. Bu maddenin müthiş bir patlama gücü vardı.

Bundan 20 yıl sonra Alfred Nobel adlı İsveçli kimyager, rastlantı yoluyla dinamiti buldu. Ortaya pek çok sorun çıkaran nitrogliserin maddesiyle laboratuvarda çalışıyordu. Nitrogliserin elde etmek için daha güvenli bir yol bulmasına karşın, bu madde hâlâ tehlikeliydi! Bir yerden bir yere taşınırken patlıyordu.

Bir gün Nobel, nitrogliserinle dolu kutuları kieselguhr denilen ve volkanik topraktan oluşan bir sandıktan dışarıya çıkarıyordu. Nitrogliserin sızıntısının bu maddeyle karşılaştığı zaman katı bir madde oluşturduğunu gördü. Böylece dinamit bulunmuş oldu.

Turistik yönleriyle

BAŞTAN BAŞA TÜRKİYE

ULVİ OKAR

DENİZLİ

GÖLGENİN en sulak ve onun etkisiyle en yeşillikli yeri olan Denizli, dünyada pek eşi bulunmayan (Pamukkale)'siyle de çok ilgi çeker. Yakın tarihlere kadar Denizli'nin başka bir özelliği de çok ama çok uzun süre öten horozlarıydı. Yapı bakımından fazla bir özelliği olmayan bu horozlar, o kadar uzun süre öterdi ki, hayvan öttükçe başını arkaya doğru kaldırır, kaldırır ve sonunda genellikle ötüşü bittiği anda o da sırtüstü yere yuvarlanırdı. Şimdilerde Denizli'de bu horozları bulmak olanak dışı. Çok az sayıda meraklılarınca üreti e ve bu horoz türü yaşatılmak istenmektedir. Yolunuz Denizli'ye düşer, ya da özellikle giderseniz, bir gün muhakkak Pamukkale'ye gidin, bir gün de dostlarınızın yardımıyla, evinde Denizli Horozu bulunabilen bir komşuya gidip, bu horozun ötüşünü dinleyin. O öterken siz, kendinizi nefessiz kalmış hissedeceksiniz.

İlk çağlarda Denizli'nin adı (Donguzlu) idi. Germiyanoğulları döneminde (Tonguzluk) denilmeye başladı. Yakın tarihlerde (Dengizli) deniyordu. Bugün (Denizli) halini almıştır ama kentin yerlilerinden yaşlı kimselerin, Dengizli dediğini duyarsanız sakın şaşmayın.

Kente en yakın tarihî kalıntı 6 kilometre uzaklıktadır. Eskihisar köyündeki bu kalıntı Laodikya'dır. Suriye krallarından Antiochus Soter, İ.Ö. 261-246 yılları arasında buralarda yeni bir kent kurmuş ve karısı Laodisea'nın adını da bu kente vermiştir. Buralarda daha eskilerde Diopolis ve Rhoas adlarında iki kent kurulmuş, fakat zamanla bunlar yokolup gitmişlerdir. Laodikya aynı bölgeye kurulan son kenttir. Bugün bu kentlerden pek fazla kalıntı yoktur. Buldan ilçesine 16 kilometre uzaklıkta Yenice köyü yakınlarındaki Tripolis kalıntıları, Yunan ve Roma devri yapıtlarını gösterir. Kalıntıların İ.Ö. 2'nci yüzyıldan kaldığı sanılmaktadır.

Denizli'ye oldukça yakın tarihî kalıntılardan biri de, Akhan Kervansarayıdır. Afyon asfaltı üzerindeki bu han, 1300 yıllarında Selçuklulardan Abdullah oğlu Seyfettin Karasungur tarafından yaptırılmıştır.

Eski Denizli Mezarlığı bir tarihî anılar topluluğu gibidir. Türklerin Denizli'yi aldıkları tarihten beri kullanılan bu mezarlıkta, Denizli fethi şehitlerinden Mehmet Gazi, Haçlılarla çarpışırken şehit düşen Fatma Yıldız ve birçok komutanın mezarları vardır. Büyük mezarlığın yanında bulunan ve İnanç beylerine ait olan yedi mezar (Yedi Türbeler) adıyla ünlüdür.

Çok sulak olduğunu belirttiğimiz Denizli'de eskiden evden eve geçen arklar bulunurdu. İçlerinden akan sudan herkes yararlanırdı. Ne var ki sonradan bunların içine atılan şeyler nedeniyle pislendikleri görülmüş ve üstleri kapatılmıştır. Yalnız bir gerçek vardır ki, Denizli'nin neresinde bir artezyen açılırsa bol su elde edilmektedir. Kentin sulak ve ağaçlıklı yeri olan İncilipınar, gazinosuyla bir dinlenme yeridir. Kentin hemen içinde olduğu için kolay gidilir. Tatil günleri kent halkı 3 kilometre uzaklıkta, tamamen çam ağaçlarıyla kaplı Çamlık denen parka giderler. Burada piknik yapılır.

Denizli'yi bütün dünyaya tanıtan Pamukkale'ye gelince, burası düzgün bir asfaltla kente bağlanmıştır. Uzaklığı 17 kilometredir. Yaz aylarıyla tatil ve bayram günleri devamlı minibüs ve otobüs çalışır. Pamukkale gerçekten bir doğa harikasıdır. Su devamlı 37 derece olduğu için soğuk havalarda bile içine girilip banyo yapılabilir.

Çok eski yıllarda bir ılıca ve din merkeziymiş, bugün Pamukkale dediğimiz Hierapolis. Kentin ne zaman kurulduğu kesin bilinmiyor. Genellikle Helenizm devrinde kurulmuş olacağı kabul edilir. Arka arkaya gelen sayısız deprem, bu bölgeyi yerle bir etmiş, fakat yeni- kurulmuştur. Son olarak İ.Ö. 190 yıllarında bugünkü Hierapolis'in kurulduğu kabul edilir. Adını Misya Kralı Telefos'un eşi Hiera'dan alan kentin (Kutsal Şehir) anlamına geldiği belirtilir. Bugünkü kalıntıların çoğu Roma devri yapıtı-

dır. O tarihlerde Hierapolis'te 100 bin kişiden fazla insanın yaşadığı sanılır.

Sıcak kireçli suların kaynağına en yakın büyük havuz içinde, antik sütun parça ve başlıkları bulunur. Bu havuzda yüzerken, mermer başlıkları yakından izleyebilirsiniz. Sular eskiden çok geniş bir alandan aşağıdaki ovaya akardı. Bu nedenle çok geniş bir bölge beyazlaşmış durumdaydı. Sonradan ovadaki köylülerin açtığı davayı kazanmaları sonucu, sular dar bir alandan ve ara sıra akıyor ve küçük bir bölüm eski beyazlığını koruyabiliyor. Diğer bölümler siyahlaşmaktadır. Her ne kadar köye civardaki nehirden tarlaları için su verilmeye çalışılıyorsa da, bu durum halledilemediği sürece, Pamukkale, kömürkale adını alacağa benzemektedir. Her yıl binlerce yabancı turisti çeken Pamukkale de bu garip anlayış nedeniyle ölüp gidecek demektir.

Şimdi gelelim bu beyazlığın nasıl oluştuğuna. Sıcak sular çok kireçlidir. Yavaş yavaş düzlüğe yayılınca küçük havuzcuklar oluşturur ve bunların kenarından aşağı akarken içindeki karbon gazları uçmaya ve sıcaklığı da azalmaya başlar. Suyun içindeki kireç dibe çöker ve tertemiz bir beyazlık oluşturur. Su ise akar gider. Böylece Traverten adı verilen beyaz basamakçıklar oluşur. Yöre halkı, akan su içine geceden şişe, saksı ya da testi bırakırlar, ertisi gün bunların üzeri pırıl pırıl parlayan bembeyaz bir tabakayla kaplanmış olur. Pamukkale'de satılan turistik eşyaların hemen hepsi böylece beyazlatılmıştır. Hierapolis kalıntıları oldukça sağlamdır. Büyük bir açıkhava tiyatrosu vardır. Buraya giderken içinden hâlâ zehirli gaz çıkan (Cin Deliği) adı verilen küçücük bir oda görülür. Yanına yaklaşınca gaz ocağından çıkan sese benzer bir ses duyulur. Sakın ha, bu odaya girip fazla kalmaya kalkmayın. Arada sırada böyle hatalı iş yapanların öldüğü görülmüştür. Bunlar kentin sağ tarafındadır. Ana yoldan sol yöne doğru yürümeye başlarsanız, mezarlık bölümü gelecektir. Lahitler, önemli mezarlar hepsi buradadır. Bundan başka Zafer Kapısı, gimnazyum, hamam ve antik cadde incelenebilir. Suların kaynağı olan büyük havuzda arta kalan sular bölgedeki otel ve motellere de verilir. Bu nedenle her yerde sıcak sulu havuzlarda banyo yapmak mümkündür. İçimi kötü olmayan bu suların romatizma ile göz hastalıklarına iyi geldiği söylenir. İçinde bulunan (Radon) gazının insanı dinlendirip sağlıklı duruma getirdiği raporlarla ispatlanmıştır. Pamukkale'nin birkaç kilometre ilerisinde Karahayıt Kaplıcası bulunur. Buradaki su, demirli olduğu için, açıkta akarken de, havuzlara toplandığı zaman da kırmızıdır.

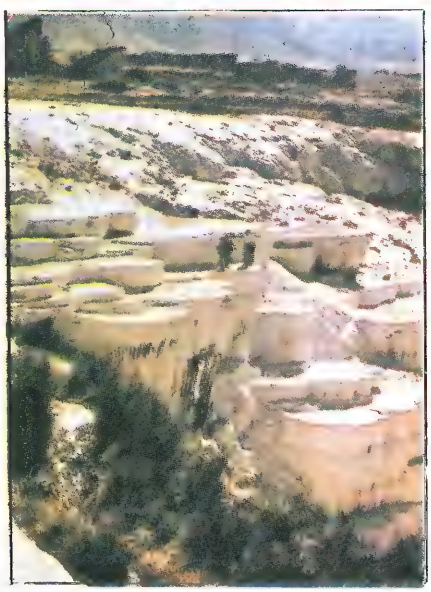

Denizli çarşı bölümünde her gün fırın kebabı, Koncalı'da da çöp kebabı yapılır. Kent içindeki fırın kebabı, çok ağır pişirildiği için olsa gerek, pamuk gibi yumuşak ve çok lezzetli olur. Pideyle beraber ve kilo hesabı verirler. Çatal bıçak pek kullanılmaz. Herkes bunları elle tabiî sonra musluk başında temizlenmek için uğraşır durur. Kebapların yapılıp satıldığı dükkânlar çok gösterişsiz, hatta dışardan pis gibi görünür, ama bu sizi aldatmasın. Yiyeceğiniz kebabın tadını hiç unutamayacak ve yolunuz düştüğü sürece bundan yemekten kendinizi alıkoyamayacaksınız.

Denizli'nin ikinci özelliği de (Çöp Kebapları)'dır. Yalnız bunun iyisini ve ilgincini yemek için Koncalı'ya gitmeniz gerek. Koncalı, normal trenin Denizli'ye aktarma verdiği istasyon. Ana hat treni buradan geçer, Denizli'ye inecekleri burada bir tren alıp getirir. İşte bu istasyonda, iki üç yerde, devamlı çöp kebabı hazırlanır. Çöp kebabı, incecik çubuklara geçirilmiş tavla zarından biraz büyük et parçalarının ateşte pişirilmişi. Bunlar o kadar ufaktır ki, bir insan 30-40 tane çöpten aşağı yemez. Zira bundan azı insanın bir şey yediğine inandırmaz. Orada uzun süre kalabilecekseniz, pişiriciler yanınıza bir mangal ve istediğiniz kadar da, et dizilmiş çöp verirler. Kendiniz pişirip kendiniz yersiniz. Bu da ayrı bir zevk olur.

KİMLİK KARTI

Yüzölçümü: 11.874 kilometrekare
Trafik No.: 20
İlin toplam nüfusu: 556.173
İlçeleri: Acıpayam, Buldan, Çal, Çameli, Çardak, Çivril, Güney, Kale, Sarayköy, Tavas.
Denizden yüksekliği: Ortalama 415 metre
Komşu illeri: Kuzeyde Uşak ve Afyon, doğuda Afyon ve Burdur, güneyde Muğla, batıda Aydın ve Manisa.

TEST TEST

DOĞRU MU? YANLIŞ MI?

Aşağıdaki soruların doğru, ya da yanlış olduklarını bulabilir misiniz?

1. Kırım Hanlığı, Moğol soyundan gelme Hacı Giray tarafından kurulmuş olan ve 1427-1783 tarihleri arasında egemenliğini sürdüren bir Türk devletidir. Doğru mu, yanlış mı?
2. Naftalin, taşkömürü katranında bulunan bir karbonlu hidrojen türüdür. Doğru mu, yanlış mı?
3. Marcel Proust, 1871-1922 yılları arasında yaşamış ünlü bir Fransız yazarıdır. Genç yaşından itibaren kendisini okumaya vermiş felsefe ve psikoloji öğrenimi yapmıştır. Başlıca yapıtları: "Geçmiş Zaman Peşinde", "Tutsak", "Kayıp Albertin" v.b.'dir. Doğru mu, yanlış mı?
4. Divit, taçyaprağı bitişik ikiçeneklilerin zeytingiller familyasından bir ağaç türüdür. Boyu 35 m.'yi bulur. Kabuğu ilâç yapımında kullanılır. Doğru mu, yanlış mı?
5. Mogadişu, Somali'nin başkentidir. 10. yüzyılda kurulmuştur. Bugün 100 bine varan nüfusuyla Hint Okyanusu'nun önemli bir liman ve ticaret merkezidir. Doğru mu, yanlış mı?
6. Mohaç Meydan Savaşı, 1875 yılında Osmanlı Devleti ile Sırplar arasında yapılan bir savaştır. Bu savaşta II. Murat komutasındaki Osmanlı kuvvetleri, Avrupa'da güçlenen ve tehlikeli olmaya başlayan Sırplara karşı savaştılar ve onları büyük bir yenilgiye uğrattılar. Doğru mu, yanlış mı?
7. Molla Gürani, 1416-1488 yılları arasında yaşamış bir Türk bilginidir. Fatih Sultan Mehmet'e hocalık etmesiyle ünlüdür. Önceleri Türk-Memlûk sultanlarının buyruğunda çalıştı. Fatih döneminde kazaskerlik ve şeyhülislâmlık yaptı. Doğru mu, yanlış mı?

ÜÇ YANLIŞ

Aşağıdaki yazıda yer alan üç yanlışı acaba bulabilir misiniz?

Dicle ırmağının iki kolu olan Karasu ile Murat suyunun birleştikleri yerde yapılmış dev bir barajdır. Keban Barajı projesi, bir baraj ve santrap ile iletim hatlarından ibarettir. Baraj çevresinin yüzölçümü 860 km2'dir. Santralın yıllık enerji üretimi 6 milyar kilovat saattir. Keban Barajı, Kuzey ve Doğu Anadolu'nun elektrik ve su gereksinimi karşılamaktadır. Dünyadaki önemli barajlar arasında 13. sıradadır.

BEN NEYİM?

Bana "Sıtma ağacı" da derler. İkiçeneklilerin mersingiller familyasındanım. Sıcak ve sulak yerlerden hoşlandığım için tropikal bölgelerda yetişirim. Anayurdum Avustralya'dır. Yapraklarım uzun, dar ve tüylü, çiçeklerim ise çan biçiminde ve beyazdır. Kerestemden, yağımdan ve sakızımdan yararlanılır. Gemi yapımında da kullanılan çok aranan bir ağacım. Birçok türüm vardır. Boyum 100 metreyi aşar. Toprağın suyunu çekerek yerin bataklık haline gelmesine de engel olurum. Ayrıca endüstri ve tıp alanlarında da yararlanılan bir hammaddeyim.

ARMAĞANLI SORULAR

Sevgili çocuklar, 31. sayımızdaki Armağanlı Soruların doğru yanıtları: 1. Eflâtun (Platon), 2. İstiridye olacaktı. Doğru yanıtları veren arkadaşlarınız arasında ad çekme ile yapılan ayırımda şu arkadaşlarınız birer kitap armağan kazandılar.

1. Ahmet Kabaksız (Muğla), 2. Salim Tunca (Eskişehir), 3. Ayşe Salimoğlu (Ankara), 4. Mehmet Sal (Tunceli), 5. Fatma Gürsok (Amasya), 6. Hatice Güllü (İstanbul), 7. Gürkan Gür (Eskişehir), 8. Melda Savaş (Ankara), 9. Aslı Köroğlu (Bandırma), 10. Sermet Solak (Kastamonu).

1. Radyoaktif cisimlerin verdiği öldürücü ve tehlikeli ışınların adıdır. (X) ışınlarına benzerler, ancak daha kısa dalgaları vardır. Radyoaktif cisimlerin parçalanmalarından oluşurlar. Bu ışınların adı nedir?

2. İkiçeneklilerin kökboyasıgiller familyasından bir ağaçtır. Keskin kokuludur. Kırmızı, beyaz ve pembe renkte çiçek açar. Kabuğu, eczacılıkta ve çeşitli ilâç yapımında kullanılır. Anayurdu Güney Amerika'dır. Bu ağacın adı nedir?

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

GENEL KÜLTÜR
1)c,2)a,3)d,4)c,5)d,6)b,7)b,8)a 9)c,10)c,11)b,12)a,13)d.

DOĞRU MU,YANLIŞ MI?
1)Yanlış,2)Doğru,3)Yanlış,4) Doğru,5)Doğru,6)Doğru,7) Doğru,8)Doğru,9)Doğru,10) Doğru.

ÜÇ YANLIŞ
Çekoslovakya'nın nüfusu 15 milyondur,Başkenti Prag'dır, Volga,Sovyetler Birliği'ndedir.

BEN KİMİM? Pizarro.BEN NEREDEYİM?İsveç,BEN NEYİM?Kırlangıç.

GENEL KÜLTÜR

1. Ahmet Mithat Efendi, Tanzimat dönemi romancılarındandır. Aşağıda dört yapıt adı veriyoruz. Bunlardan birisi Ahmet Mithat Efendi'nin değildir. Acaba hangisi, bulabilecek misiniz?
   a) Falaka
   b) Hasan Mellâh
   c) Jön Türk
   d) Eflâtun Beyle Rakım Efendi
2. Üçgen biçimi gövdesi ve üç teli bulunan bir müzik aletidir. Rus köylülerinin millî çalgısıdır. Adı nedir?
   a) Gayda
   b) Balalayka
   c) Lir
   d) Cümbüş
3. Azerbeycan'ın başkentidir. Nüfusu 1 milyon 160 bin dolayındadır. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin en önemli petrol merkezidir.
   a) Bakû
   b) Odesa
   c) Yalta
   d) Tebriz
4. Nevşehir ilinin Ürgüp ilçesine bağlı bir köydür. Sayısız peri bacaları sayesinde dünya çapında ün kazanmış tarihî bir yerdir. Adını anımsayabilecek misiniz?
   a) Göle
   b) Munzur
   c) Göreme
   d) Hiçbiri
5. Bir mermer türüdür. Porfir adı da verilir. En çok kırmızı ya da yeşil renklerde olup damarlı bir yapısı vardır. Öteki mermerlerden daha serttir, iyi cila tutar. Bu mermer türünün adı nedir?
   a) Somato
   b) Somaki
   c) Opal
   d) Oniks
6. Akdeniz bölgesinin Göller yöresinde yer alan bir göldür. Türkiye'nin dördüncü büyük gölüdür. Yüzölçümü 486 km2'dir. Suyu tatlıdır. Bu gölün adı nedir?
   a) Eğridir Gölü
   b) Tuz Gölü
   c) Manyas Gölü
   d) Hiçbiri
7. Mitolojide Av Tanrıçasıdır. Apollo'nun ikiz kardeşi, Zeus'un Leto'dan doğma kızıdır. Bu tanrıçanın adı nedir?
   a) Hera
   b) Leda
   c) Afrodit
   d) Artemis
8. Trablusgarp fatihi olarak tanınan ünlü denizcimizin adı nedir?
   a) Piri Reis
   b) Barbaros
   c) Kılıç Ali Paşa
   d) Turgut Reis
9. Barutu ilk kullananlar kimlerdir?
   a) Mısırlılar
   b) Çinliler
   c) Türkler
   d) Araplar
10. Bir adam 10 kilometrelik yolu 3 saatte yürürse, iki adam kaç saatte yürür?
    a) 3
    b) 1.5
    c) 2
    d) Hiçbiri
11. Uzun Hasan, hangi ülkenin hükümdarıydı?
    a) Memlûklerin
    b) Akkoyunlu Devletinin
    c) Selçukluların
    d) Safavilerin
12. Kanı kalbe getiren damarlarımızın adı nedir?
    a) Atardamar
    b) Kılcal damarlar
    c) Toplardamar
    d) Aort
13. Osmanlı İmparatorluğu'nu yöneten, padişahın başkanlık ettiği divan adı verilen kurul, Topkapı Sarayı'nın neresinde toplanırdı?
    a) Hazine Dairesinde
    b) Bab-ı Ali'de
    c) Kubbealtında
    d) Mecliste

BEN KİMİM?

1885-1958 yılları arasında yaşadım. Romancıyım. Selanik yakınlarında Katerina'da doğdum. Asıl adım Enis Avni'dir. Paris'te öğrenim gördüm. 1932-1946 yılları arasında milletvekilliği yaptım. İlk yazılarım "Genç Kalemler" ve "Çocuk Bahçesi" dergilerinde yayımlandı. Tiyatro üzerine de çalışmalarım oldu. Başlıca yapıtlarım: "Dikmen Yıldızı", "Bir Şoförün Hatıra Defteri", "İki Süngü Arasında", "Üvey Ana" v.b.'dir. Ben Kimim?

BEN NERESİYİM?

Güney Çin Denizi ile Büyük Okyanus'un çevrelediği adalar üzerinde kurulmuş bir devletim. Yüzölçümüm 299.000 km2'dir. Nüfusum 35 milyon dolayındadır. İngilizce, Tagalogca, İspanyolca ve Visuyanca dilleri konuşulur. Başkentimin adı Manila'dır. Ekonomim tarıma dayanır. Pirinç, şekerkamışı, kakao, kahve, muz, tütün, kenevir, kauçuk üretilir. 1543 yılından beri İspanyol sömürgesiydim. 1946 yılında bağımsızlığıma kavuştum. Ben Neresiyim?

TOPKAPI SARAYI'NDAKİ GEZİMİZİN SONUNA GELDİK BU HAFTA, SARAYIN EN ÖNEMLİ BÖLÜMLERİNDEN BİRİNDEYİZ

HAREM DAİRESİ

TOPKAPI Sarayı'nın Harem Dairesi başlıbaşına ikinci bir müze gibidir. Bunun farkına varan müze yöneticileri de Harem'e girişi ikinci bir ücrete tabi tutmuşlar ve gezenlere kolaylık olmak üzere, birbirinden yetenekli her biri iki-üç dil bilen rehberleri görevlendirmişlerdir.

Yalnız size öncelikle şunu hatırlatmak isteriz. Harem Dairesi'ni her istediğiniz saatte göremezsiniz.

Genellikle saat başı açılan kapılardan ancak belli sayıda kişi içeri alınmakta, başlarında rehberler olmak koşuluyla, Harem Dairesi'nin odaları birer birer gezdirilmektedir.

Harem'de 300 kadar irili ufaklı odalar yanında, küçük bahçeler, uzun koridorlar, labirent benzeri geçitler yer almaktadır.

Bu kadar karmaşık görülen Harem Dairesi'nde yalnız kadınların yaşadığı sanılır. Oysa bu yanlıştır. Bazı bölümler Harem ağalarına ayrılmıştır.

Harem için ayrıca biletinizi aldıktan sonra rehber ağabeylerinizin birinin ardına düşüp önce bu harem ağalarının kaldığı bölümü gezeceksiniz.

Daha sonra birbirinden güzel çinilerin önünden geçerek, Kızlar Ağasının odasına ve sonra da cariyelerin kaldığı bölüme varırsınız.

Topkapı Sarayı'ndaki mehter gösterilerinden biri...

Rehberi izleyerek ve anlattıklarını dinleyerek, yavaş yavaş önce Ocaklı Oda'ya, daha sonra da Çeşmeli Oda'ya geleceğiz. Her iki odanın da süslemesi sizleri hayran bırakacaktır. Ama herhalde bunun açıldığı Hünkâr Sofası, size bir düş yaşadığınız izlenimini verecektir. Harem bölümünün en büyük salonu olan burada, müzisyenlerin balkonda oturduğu ve ortada çeşitli gösterilerin yapıldığı gözlerinizin önüne gelir gibi olacaktır.

Buradan III. Murat Salonuna geçeceğiz. Yatak Odası denen bu bölümde de İznik çinileri, mermer çeşmesi ve bronz şöminesi ile gezenlere parmak ısırtmaktadır.

Daha sonra yolumuza çıkan ve mermer teras ile havuza bakan yeşil-mavi çinili oda ile yemişli oda, hayranlığımızı bir kat daha artıracaktır.

Büyük bir bölümü Mimar Sinan tarafından gerçekleştirilen Harem Dairesi'nin gezilmesi burada bitmektedir. Aslında Harem, bu yirmi kadar salon ve odadan ibaret değildir. Pek çok bölüm onarıldığı için gezginlere kapatılmıştır. Yoksa yalnız Harem Dairesi'ni gezmek tüm bir günümüzü alabilirdi.

Rehber ağabeyimiz, bizi çıkış kapısına getirip bırakınca yavaş yavaş Topkapı Sarayı'ndan ayrılmak gerektiğini anlıyoruz ve önce ikinci avluya, oradan da İkinci Kapı'ya giderek bilet aldığımız gişeden, ilk avluya geçiyor ve yıllardır bir tarihi gizleyen, atalarımızı yöneten padişahlarımızın bazan neşeli, bazan acıklı serüvenler yaşadığı bu görkemli yapıya "Hoşça kal" diyoruz...

SON

PUL KÖŞESİ

izzet kılınç

PUL KOLEKSİYONU ÇEŞİTLERİ-5

Dört haftadır sizlere,"Pul Koleksiyonu Çeşitleri"ni anlatıyoruz.Bu sayıda,sıra Tematik (Konusal) koleksiyona geldi...

TEMATİK (Konusal) KOLEKSİYON

TEMATİK Koleksiyonda esas olan pulların üzerinde bulunan şekil ve resimlerine göre, yani pulların anlatmak istediği konulara göre tasnif edilip (ayrılıp), bu pullardan bir koleksiyon meydana getirilmesine ve bu koleksiyona Tematik (Konusal) Koleksiyon denir.

Örneğin yalnız spor kompozisyonları (resimleri) bulunan pulları toplayan filatelist, "Tematik Koleksiyon" yapıyor demektir.

Aynı şekilde hayvan, bitki, ulaşım araçları, tablo, uzay, v.b. benzer, yalnız bir konu üzerinde pul koleksiyonu yapan kişilere "Tematik (Konusal) Koleksiyon" yapıyor denir. Meydana gelen koleksiyona da "..... konulu tematik koleksiyonu denir.

Tematik (Konusal) Koleksiyonda amaç;

Bütün dünya pullarının toplanması çok zor, hatta olanaksız bir iştir. Ama bir konu üzerine, bütün dünya ülkelerinin çıkardığı pulları toplamak, biraz daha kolaydır.

Bütün dünya pullarını toplayamamanın verdiği üzüntüyü, biraz da olsa hafifletmek amacı ile, bu konuda tatmin olmak amacı ile, böyle bir yol seçilir. Bütün dünya ülkelerinin, aynı konu üzerinde çıkardığı pullar toplanır.

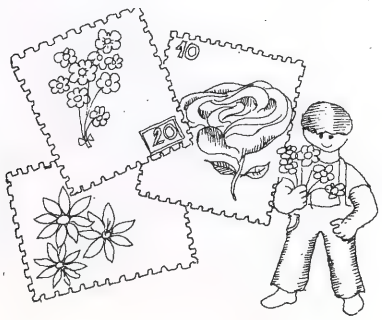

Örneğin tablo koleksiyonu yapan bir kişi, bütün dünya ülkelerinin "tablo" olarak çıkardığı pulları daha rahat temin edilir.

Yalnız burada da bir sorun karşımıza çıkmaktadır.

Çünkü Tematik Koleksiyon yapılması, göründüğü kadar kolay bir koleksiyon değildir.

Zira yurt dışından pul temin etmek, daha önceki sayılarımızda da belirttiğimiz gibi pek de kolay bir iş değildir.

Bu konuda lisan bakımından karşılaşılacak sorunlar olabileceği gibi, maddî bazı sorunlar da olabilir. Zira çok güçlü bir maddî varlık gerekmektedir.

Yalnız birkaç lisan bilen ve maddî gücü fazla bir kişi için, yukarda belirttiğimiz sorunlar hiç önemli değildir.

Bu arada sizlere dünyada en çok yapılan "Tematik (Konusal) Koleksiyonları" sunmak istiyoruz. Bunlar:

1 - Spor, 2 - Uçak, 3 - Hayvan a) Yabani hayvanlar, b) Evcil hayvanlar, 4 - Bitki, a) Çiçekler, b) Meyvalar, c) Ağaçlar, 5 - Meşhur Adamlar, 6 - Anıtlar, 7 - Bayraklar, 8 - Yardım amacıyla çıkarılan pullar (Kızılay, Yeşilay, Çocuk Esirgeme Kurumu, Kızılhaç v.b.), 9 - Müzik, 10 - Çocuk resimli pullar, 11 - Dünya Posta Birliği (UPU), 12 - NATO, 13 - Avrupa rcd, 16 - Tablo, 17 - Geleneksel giysiler, 18 - Taşıt araçları, 19 - Dinî konulu pullar, 20 - Pul sergileri ve bugüne kadar çıkan çeşitli konular hakkında "Tematik Koleksiyon" yapılabilir.

Kısacası tek konu üzerinde yapılan, tek konu ile ilgili bütün dünya ülkelerinin çıkardığı pullardan meydana gelen koleksiyona Tematik Koleksiyon denir.

Haftaya tekrar birlikte olmak ümidiyle, en güzel günler sizlerin olsun.

Haftaya "Motifli Koleksiyonu" sizlere anlatacağız.

BUGÜN ÇIKAN SERİ

Türkiye Cumhuriyeti Posta İdaresi, 8.9.1980 tarihinde (Bugün) "7. Dünya Deprem Mühendisliği Konferansı" konulu anma serisi tedavüle çıkarmıştır.

Ankara'da Ali Rıza Baskan - Güzel Sanatlar Matbaası A.Ş.'de ofset usulü ile 50'lik tabakalar halinde, 26X36.5 mm. boyutlarında, 7.5 TL'sından 550.000 adet, 20 TL'sından 450.000 adet bastırılmıştır.

7.5 ve 20 TL. değerlerinde olmak üzere, toplam 27.50 TL. değerinde olan bu anma serisi, sürekli olarak postada geçerli olacaktır.

Sözkonusu serinin tedavüle çıktığı 8.9.1980 günü, yani bugün İstanbul Posta Merkezinde ilk gün damgası uygulanacaktır. İlk gün zarfının değeri 37.50 TL'dır.

İstanbul'da bulunan pul koleksiyoncuları, bugün bizzat İstanbul Posta Merkezine giderek, kendi ilk gün zarflarını kendileri yaptırabilirler.

Yıllardır yavrularınıza okumayı
kolay ve çabuk öğreten fişli

ALFABE'nin

yeni baskısı çıktı

İLKOKUMA
FİŞLİ ALFABE

Milliyet YAYINLARI

Yazmayı kolaylaştıran küçük fiş ekleriyle

Dört renkli karton kapaklı, tamamen renkli ofset baskılı

Milliyet YAYINLARI

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun 2.2.1976 gün ve (8) sayılı kararı ile «Başvurma Kitabı» olarak kabul edilmiş ve 1947 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanmıştır.

PEMBE TAVŞAN

KORKUNÇ GECE

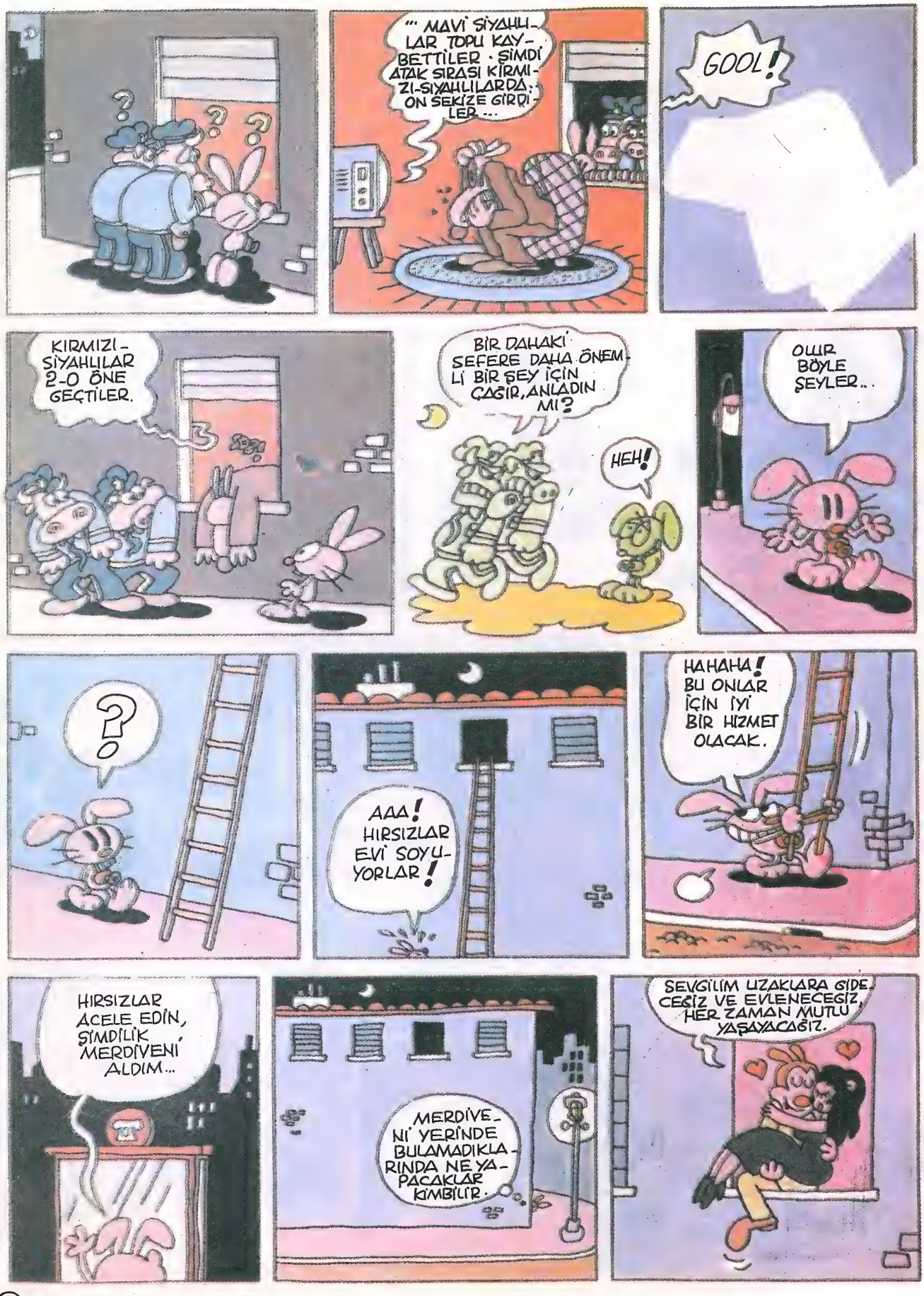
?
?
?
... MAVİ SİYAHLILAR TOPU KAYBETTİLER. ŞİMDİ ATAK SIRASI KIRMIZI-SİYAHLILARDA... ON SEKİZE GİRDİLER...
GOOL!
KIRMIZI-SİYAHLILAR 2-0 ÖNE GEÇTİLER.
BİR DAHAKİ SEFERE DAHA ÖNEMLİ BİR ŞEY İÇİN ÇAĞIR, ANLADIN MI?
HEH!
OLUR BÖYLE ŞEYLER..
?
AAA! HIRSIZLAR EVİ SOYUYORLAR!
HAHAHA! BU ONLAR İÇİN İYİ BİR HİZMET OLACAK.
HIRSIZLAR ACELE EDİN, ŞİMDİLİK MERDİVENİ ALDIM...
MERDİVENİ YERİNDE BULAMADIKLARINDA NE YAPACAKLAR KİMBİLİR.
SEVGİLİM UZAKLARA GİDECEĞİZ VE EVLENECEĞİZ, HER ZAMAN MUTLU YAŞAYACAĞIZ.

ARKADAŞ, NEREDE HIRSIZLAR?
KÜT!
BIZI RAHAT BIRAKSANA ARKADAŞ!
YALNIZCA ŞANSSIZLIK... EMİNİM Kİ BİR DAHAKİ SEFERE DAHA DİKKATLİ OLACAĞIM.
BU YAŞLI KADIN BİR ŞEY YAPIYOR GALİBA. ACABA ELİNDEKİ RAKETTE NE VAR?

ANLADIĞIM KADAR, BU YAŞLI KADIN KILIĞINA GİRMİŞ BİRİ... VE BIRAKTIĞI PAKET...
BOMBA!
AMA, EVET... SİZE SÖYLÜYORUM... GÖZLERİMLE GÖRDÜM, KOŞUNUZ! BERABERİNİZDE DE BİR İTFAİYE ARABASI GETİRİNİZ.
NEREDE BU BOMBA PAKETİ?
ŞİMDİ SİZE GÖSTERECEĞİM...
UZAKLAŞIN, HEMEN ETKİSİZ HALE GETİRMEMEYE ÇALIŞACAĞIM...
ZIP
ZUP
ZUP
ŞKIRİP!
FOSSS!...
KÜÜT!
BUNLAR KEDİLER İÇİN BALIK ARTIKLARI.
ARKADAŞ AYAK ALTINDAN ÇEKİL! HAYDİ ÇEK ARABANI!

SINIF
ŞİMDİ ANLADIM Kİ ŞEHRİN GECE GÖRÜNTÜSÜ PEK GÜZEL DEĞİLMİŞ.
TAK - TAK TAK!
NE GÜZEL BİR TAVŞANCIK!
YANDIM!
POLİS
ZIP!
DIŞARIDA BİR KURT VAR... BENİ YEMEK İSTİYOR!
POLİS
?
!
PAT!
POLİS
SU İNSANLAR DA ÇOK GARİP!
SON

BİR AVUÇ HIRSIZ 25

yazan: nina bawden

LİMON SUYU

BURADA herkese yer var, dedi ninem. William amca paltosunu çıkarırken, Jake de ateşin yanına yerleşmişti bile. "Rosie nerde?" Saate baktım. "Şimdiye dek gelmiş olması gerekirdi. Sid ona söyledin değil mi?"

Sid başıyla evetledi. "Yapacak bir işi olduğunu söyledi. Ama ne olduğunu açıklamadı. Sadece saat dörtte burada olacağını biliyorum."

Ama saat dördü geçiyordu. Ninem, "Saat dört buçuk," dedi.

Üzeri dolu masa, William amca ve Jake, odanın büyük bir bölümünü kaplamıştı. Biz de bulduğumuz bir yere sıkışmıştık. Ortada bir yer açmış ve Jake'in sahiplerine taşıması için ayakkabılar, mendiller, terlikler yığmıştık. Ninem, Jake'in bu hünerini çok sevecekti. Tam o sırada kapı çalındı. Rosie yanında ihtiyar Puffer'le birlikte içeriye girdi.

"Bay Fitz William'ı da birlikte getirdim. Karşı çıkmayacağınızı umdum. Bayan Blackadder. Önce fabrikaya gittim ama orada yoktu. Sonra Leylak Kulübesine gidip aldım. Ona karşı her zaman hayvanca davrandığımız için özür dilemek istediğimizi söyledim. Öksürüğü olduğu için çalışmıyordu. Odasında oturuyordu. Ama odası bir buzdolabı kadar soğuktu. Onun için partiye gelmesinin iyi olacağını düşündüm."

"Rahatsız ettim," diye öksürüklü bir sesle konuştu ihtiyar Puffer, "Ama Genz hanım çok ısrar etti." Kâğıt beyazlığındaki yüzünde, nasıl olup da buraya geldiğinin şaşkınlığı okunuyordu.

"Geldiğinize sevindim" dedi ninem. "Oturun lütfen Bay Fitz William. Öksürüğünüz için size ballı limon suyu vereceğim. Bu satış işi nedir Rosie?"

"Söyleme!" diye bağrıştık.

Ninem bize tek tek baktı. "Neden? Eğer siz söylemezseniz, ben de benim sürprizimi söylemem. Hadi başlayın bakalım. Ödeşelim."

"Şey, bir satış düşünmüştük," dedim. Sonra da onun için bir satış düşündüğümüzü, bir de piyango düzenlediğimizi anlattım. Ama bunu yapmamın nedeni, bize sürprizini söyleyesin diye değildi. Nasıl olsa söyleyeceğini biliyordum. Ama bu parti için çok para harcadığı yiyeceklerden belli oluyordu. Bunu karşılayacak bir paranın gelmesi onu rahatlatır diye düşündüm.

Ninem dinledi ve hiç gülümsemedi. Birden onun ne denli alıngan olduğunu, paradan konuşmaktan nefret ettiğini ve insanların onun yoksul olduğunu bilmesinden hiç hoşlanmadığını anımsadım. Bize küsebilirdi. Birden gözlerinin yumuşadığını görerek küsmediğini anladım.

"Çok iyisiniz çocuklar" dedi. "Çok çok iyi." Bir an için ağlayacağından korktum. Ama bir süre sonra kendini toparladı. Gülümseyerek, "Paraya gelince, işler o denli de kötü değil! Bu da benim sürprizim. Önceki gün Bay Puttock'ın dükkânına bir müşteri gelmiş ve Albert'in o resmi için çok büyük para önermiş. Tam otuz beş bin lira." Bay Puttock bunu duyunca dokunsanız düşecekmiş. Bay Gribble'a bu resim için beşyüz lira vermiş. Bin liraya da satabileceğini sanıyormuş. Muggs adında bir ressamınmış. Henry Muggs. Aslında pek iyi bir ressam değil bana sorarsanız. Çok süslü şeyler yapıyor. Albert ölmeden önce adamın resimleri beş para etmezdi. Ama biliyorsunuz moda değişiyor. Şimdi resimleri çok iyi para ediyormuş anlaşılan. Tabiî ki, bazı zevksizler bunlar bana sorarsanız. Ama neyse, konumuz o değil."

"Ama nineciğim" dedim, "Bu resim Bay Puttock'un değil mi? Yani o satın aldı bunu."

"Aldığını sandı" diye ısrar etti

Sid. "Bu çalınmış bir maldır. Onun sayılmaz değil mi?"

"Konumuz bu değil," diye söze karıştı ninem. "Bay Puttock bu sabah beni görmeye geldi. Bu parayı kabul etmemi istedi. Eski günlerin hatırı için." Başını eğerek hepimizi "Görüyorsunuz ki, artık zengin bir kadınım. Derhal masaya koşturup her şeyi yiyebilirsiniz. Sınır yok!"

Hepimiz masanın çevresine dizildik. Bay Puffer ateşin başında kaldı. Jake de ayaklarının dibine uzandı. Büyük bir keyifle ballı limonatasını içiyordu yaşlı bekçi.

Nineme bu parayla ne yapmayı düşündüğünü sorduk. Ama şimdilik bir şey söylemek istemediğini, tabiî ki bazı fikirleri olduğunu, bunu tartışmak istemediğini söyledi. Çok gizemli bir hali vardı. Sonra bizden neler olup bittiğini anlatmamızı istedi. Şöyle böyle bir fikri vardı olaylarla ilgili ama tüm ayrıntıyı bilmek istiyordu. Hepimiz büyük bir gönüllülükle anlatmaya koyulduk. Hepimiz birden öylesine bir ağızdan ve gürültülü konuşmaya başladık ki ninem elleriyle kulaklarını tıkamak zorunda kaldı.

"Teker teker lütfen!" diye yakardı.

"Bırakın Fred anlatsın," diye yakardı.

"Bırakın Fred anlatsın," dedi Clio. "Olayları anlatmakta onun üstüne kimse yok."

Sid bu işe kızmış göründü. Çünkü İngilizce dersinde hep en iyi notu o alırdı. Ama ötekiler de bu fikre katılınca, taa başından, yani Sid'le birlikte Gribble'ı ninemin bahçe kapısından içeri girerken gördüğümüzden başladım anlatmaya. Sid'in adam için uğursuz dediğini, her şeyi en ufak ayrıntısına kadar anlatmaya koyuldum. Hatta Aristotle'ı nasıl yitirdiğimizi anlatırken, yaşlı bekçi ateşin yanından kıkırdadı. O zaman işin bu eğlenceli yanını göremediği için üzgün olduğunu bile söyledi. Bu zamana dek ötekiler sustular. Ama iş Leylak Kulübesine gelince hepsi söze karışıp ordan burdan kendilerince bir şeyler anlatmaya koyuldular. Ninem artık onları susturmaktan caydı ve hepimizi birden dinlemeye çalıştı. Bay Stanley'in takma dişlerinin su bardağının içinde bize nasıl güldüğünü anlatınca kahkahalarla gülmeye başladı. Ama sıra Bay Gribble'ın Algy'yle tünele girmesine ve bizi Algy'yi suya atmakla tehdit etmesine gelince korkmuş gözüktü. "Sonra kalan tek kibritimiz de bitti," dedi Sid, "Sonra o berbat suya düşen bir cismin çıkardığı

'foşşş' sesini duyduk. Fred bunu Algy sandı. Biliyor musunuz, neredeyse arkasından suya atlayacaktı. Ceketini ve ayakkabılarını çıkardı. Eğer durdurmasaydım atlayacaktı ve tabiî ki boğulacaktı, küçük budala!"

Masanın öteki ucundan ninem bana baktı, "Burasını bana anlatmamıştın Fred," dedi.

"Fred her zaman kurulmaz ki!" dedi Algy.

Tüm öyküyü anlatırken çay da bitmişti. Tabiî masadaki yiyecekler de... Yalnızca birkaç kırıntı vardı ortalıkta. Saat altıda William amca şampanya şişesini açtı. Şişenin mantarı kocaman elleri arasında yavaşça yerinden oynadı, sonra bir mermi gibi ses çıkararak tavana doğru hızla fırladı. Şampanya köpürdü. Ninemin evde yaptığı şaraplar için kullandığı kadehler çok küçük olduğu için çay bardaklarımızı çalkalayıp şampanyayı onlara koyduk.

Bir iskemlenin üzerine çıkan Sid, "Sevimli evsahibemiz Bayan Edwina Blackadder onuruna içmeyi öneriyorum" diye bağırdı. Sonra gözlerini sağa sola oynatarak, "Eğer o olmasaydı, bu hırsızlık olayına hiç karışamayacaktık!"

Ninem gülmeye başladı, bizler de şampanyalarımızı yudumlamaya başladık. Clio güldü çünkü şampanyanın gazı burnuna kaçmıştı. William amca da dudaklarını yalıyordu.

Herkes gülüyordu, tüm arkadaşlarım, ninem, Sid'in amcası ve ihtiyar Puffer. Hatta Jake bile kuyruğunu halıya vuruyordu sevinçle. Öylesine mutluyduk ki birden yüreğime acıya benzer bir duygu takıldı. Aynı zamanda hem mutlu, hem üzgündüm ve herkesi çok seviyordum.

Ninem çatalıyla bardağın kenarına vurdu, "Şimdi ben de birinin onuruna içmeyi öneriyorum. Ne diyeyim? Arkadaşlarıma ve yardımcılarıma mı?"

"Komiteye" diye bağrıştık.

"Hırsızlar Komitesi" dedi Clio. Yüzü gülmekten kıpkırmızı kesilmişti.

William amca başını salladı. "Bunu beğenmedim" dedi. Komite hırsızlar için fazla saygın bir sözcük. Beş kişisiniz, beş bir avuç dolusu yapar. Ne dersiniz? Bir avuç dolusu hırsız desek mi?"

"Öyleyse bir avuç dolusu hırsızın onuruna" dedi ninem. Bardağını kaldırdı ve içti.

"Bu çok güzel bir kitap adı olur" dedi Jinny.

Öykümün sonuna geldik. Asıl son değil tabiî ki. Partiden ve şampanyanın içilip bitirilmesinden sonra da olaylar sürdü. Clio'nun annesiyle babası eve geldiler. Rosie'nin annesi yeni bir bebek doğurdu. Algy'nin ailesi, yani çok da mükemmel değilse bile daha iyi oldular. Annemle babam ise hâlâ tartışıyorlarsa da her şeyden memnun bir halleri var. Ninem her zaman olduğundan daha iyi. Yalnızca otuz beş bin lirası olduğu için değil, ihtiyar Puffer'ın — ona bir türlü Bay Fitz William diyemiyorum — onunla birlikte oturmasından... Arkadaki çamaşır odasını onardılar ve bir atölye haline soktular. Puffer şimdi orada Bay Puttock için resim çerçeveleri yapıyor. Fabrikanın şimdi yeni bir gece bekçisi var. Ama onu fazla göremiyoruz. Çünkü artık eskiki kadar sık gidemiyoruz bizim Ölüm Duvarına.

Jinny öykülerin sonunun iyi bitmesi ve birtakım kişilerin de evlenmeleri gerektiğini falan söylüyor. Ama biz bunun için fazla genciz. Bir öyküyü bitirmek zorunda olduğunuza göre burası en iyi yeridir diye düşündüm. Hepimiz partideydik ve hepimiz de çok mutluyduk.

SON

ENDONEZYA HALKININ GELENEKSEL EĞLENCESİ

ÖKÜZ YARIŞLARI

Brezilya için futbol maçları, Bali için horoz dövüşleri ne anlam taşıyorsa, Endonezya'da da öküz yarışları aynı anlamı taşır

BİR Endonezya ansiklopedisi şöyle der: "Bali'de horoz dövüşleri ne anlam taşıyorsa, Madura'da da öküz yarışları aynı anlamı taşır."

Ağustos ile Ekim ayları arasındaki süre, Endonezya'nın en önemli adası sayılan Java'nın ikinci büyük kenti ve en önemli limanı olan Madura için büyük önem gösterir. Çünkü bu aylarda, her Pazar günü, adanın geleneksel eğlencesi olan öküz yarışları yapılır. Yarışların yapılacağı günlerde, ada halkı en güzel giysilerinin içine bürünerek, yarış alanına dolmuş yapan sandalların içine doluşur. Sandallarda, adanın kendine özgü şivesiyle çeşitli konulardan, en çok da — ada dilinde — "Kerapan Sapi" olarak adlandırılan öküz yarışlarından söz edilir.

Öküz yarışları nasıl doğdu, acaba? Hepiniz, hâlâ Türkiye'nin birçok yerinde olduğu gibi, çiftçilerin tarlalarını öküzlere çektirdikleri pulluklarla sürdüklerini bilirsiniz. İşte, Endonezya'da da bir çiftçi, tarlada çift süren bir başka çiftçinin pulluğu ile yarışa koşmuş öküzlerini. Böylece öküz yarışları önce aile içinde, bireyler arasında; daha sonra birkaç aile ve komşular arasında; derken tüm Endonezya çiftçileri arasında geleneksel olarak yapılır olmuş. Yarışların bir başka amacı, önceleri tarlaların daha çabuk sürülmesini sağlamakmış.

Yarışların Ağustos - Ekim aylarında yapıl-

masının nedeniyse, bu ayların Endonezya için hasat zamanı olması. Hasatı toplayan Endonezya halkı için, bu bir bakıma da "hasat sonu bayramı" niteliğini taşıyor.

Adada öküz yarışları bugün de sürüyor. Yine sözü geçen aylarda bayram niteliğinde yapılmasına karşın, Madura halkının büyük ilgi göstermesi nedeniyle, yaz aylarının tüm tatil günlerinde yapılıyor. Yarışlara, adanın tüm köylerinden çok sayıda yarışçının katılmak istemesinden doğan aksaklık, çeşitli bölgelerde yapılan seçme yarışlarıyla çözümleniyor. Bu yarışlarda, en iyi yarışçılar seçiliyor ve Pamekasan'da — Madura'nın yarışlar için en elverişli sahası — yapılacak büyük finalin finalistleri ortaya çıkıyor, böylelikle. Büyük final, genellikle sezonun son yarışı oluyor ve mevsim sonunda — Ekim ayı sonu — yapılıyor.

Yarışlara katılacak öküzler büyük bir titizlikle seçiliyor ve bazı özelliklere sahip olmaları gerekiyor. Sözgelimi, tıpkı yarış atlarında olduğu gibi iyi bir orijine (anne ve baba) sahip olmaları gerekiyor. Bunun yanı sıra, güçlü, sağlıklı ve güzel renkli olmaları da yarışlara katılabilmeleri için gerekli koşullar oluyor.

Öküzler yarışlar için çok güzel hazırlanır. Her biri sanki bayrama giden çocuklar gibi süslenir. Yarış dönemlerinde düzenli olarak yıkanırlar ve tımar edilirler. Yarışlardan sonra ise öküzlere doktorların önerilerine uyularak, yiyecek verilir.

Öküzlerin yarışlar için hazırlanması da bir başka olay. Her biri, sanki bayrama giden çocuklar gibi, süslenirler. Yarış dönemlerinde düzenli olarak yıkanırlar, tımar edilirler. Yarışlardan önce, doktor tavsiyesine uygun olarak yiyecekler verilir, beslenmelerine büyük özen gösterilir. Bu dönemde verilen yiyecek ve içecekler arasında katı yumurta ve bira da vardır.

Öküz yarışları sırasında metal ve tahta vurmalı araçlar ile kavaldan oluşan bir orkestra, öküzlerin hızını artırmak için tempo tutar. Bu orkestraya ada dilinde "gamelan" adı verilir. Orkestranın yanı sıra, öküzler üzerine bahse girenlerin bağırışları da yarışın temposunu ve heyecanını etkiler.

Bazen yarış öylesine hızlanır ki, yarış bittiğinde sürücüler, uzun süre öküzlerinin hızını kesemezler. Yüz metreden fazla koşan ve durdurulamayan öküzlerin, seyircilerin arasına daldığı ve kaçamayan birkaç seyirciyi yaraladığı da sık sık rastlanan olaylar arasında yer alır.

Yarışlar biter. Şampiyon öküzlerin sahipleriyle söyleşiler yapılır. Yarışlara nasıl hazırlandıkları öğrenilir ve kupaları verilir.

Endonezya'nın bu festivalinin havası, Brezilya'daki futbol maçlarından hiç de farklı değildir ve o denli büyük önem taşır, ada halkı için.

HASAT AYI: EYLÜL

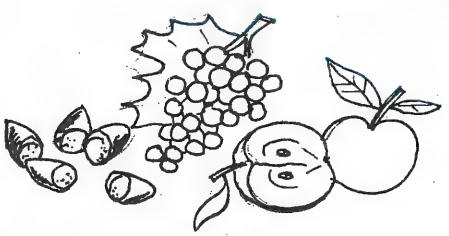

Eylül yazın sonu, güzün ise başlangıcı demektir. Bizim takvimimizde güz dokuzuncu aydır. Romalıların takviminde ise eylül yedinci aydı.

Eylül, yaprakların yavaş yavaş sararmaya başladığı, rüzgârların soğukluğunu hissettirdiği şirin bir aydır. Eylülün sonlarına doğru ceketlerimizi giymeye başlarız.

Eylül, aynı zamanda birçok yerde hasat ayıdır. Elbette hasat zamanı ülkelerin coğrafî durumlarına göre değişir. Ülkemizde eylül gelince bağlarda yoğun bir çalışma başlar. Olgunlaşmış, buğulu üzümler toplanmaya başlar. İncir, fındık güzün bu ılık ayının ilk yemişlerindendir. Ayçiçeği tarlaları ise sapsarıdır.

Yurdumuzun toprakları çok geniş olduğundan, eylül çeşitli bölgelerde çeşitli özellikler gösterir. Örneğin, Antalya'da, Bodrum'da eylül ayında denize girilebilir, gömlekle dolaşılabilir. Ama bir Erzurum'da ceket giymeden dolaşmak olanaksızdır. Dağlara ise kar çoktan düşmüştür.

MEKTUP ARKADAŞI

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek ister misiniz? Bize adınızı, adresinizi, nelerle ilgilendiğinizi kısaca yazın. Bu köşede yayınlayalım...

- ÇETİN BALBAY: Yaşım 13. Spor ve sinema, tiyatro, konser ve seyahat severim. Müzikten hoşlanırım. Dinlemek ve okumak isterim. Kitap okumayı severim. Çocuk Dergisi okurlarıyla tanışmak ve mektuplaşmak isterim. Adres: İ. İnönü Cad. No: 46/E ADAPAZARI
- NERMİN SÖNMEZ: 15 yaşında, lise öğrencisiyim. Kitap okur, müzik dinler, resim, spor ve koleksiyon (pul, kart, para) yaparım. Çeşitli kentlerden yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Hürriyet, İstiklâl Mah. Mehtap Sok. No: 18, Kat: 2 BURSA
- RECEP ALDEMİR: Yaşım 13. pul ve kartpostal koleksiyonlarım var. Fotoğrafçılıktan hoşlanıyorum. Milliyet Çocuk Dergisi okurlarıyla mektuplaşmak istiyorum. Adres: Çay Mahallesi, Ükil Sokak No: 8 AMASYA
- ÇETİN ÖNER: Yaşım 12. Müzik dinlemeyi, spor yapmayı severim. Pul koleksiyonu yaparım. Galatasaraylıyım. Saz çalarım. Ansiklopedileri karıştırmayı ve çeşitli kitapları okumayı severim. Sinemaya giderim. Ders çalışmayı severim. Adres: Hükümet Cad. Meltem Ap. No: 3 Daire: 33 Kartal - İSTANBUL
- KÜBRA EROĞLU: Yaşım 14. Kart biriktiririm. Spor yapmayı, müzik dinlemeyi, kitap okumayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Hasan Eroğlu, Sağlık Cad. Şahinler Ap. Kat: 3, Daire: 5 Fatsa - ORDU
- SEHER MUTLU: Yaşım 13. Özel zevklerim pul biriktirme, dergiler okuma, spor yapma, geziye çıkmaktır. Adres: Silifke Lisesi 2-E 2919 Silifke - İÇEL
- AYNUR EFE: Yaşım 9. Müzik dinlemeyi, kitap okumayı, spor yapmayı çok severim. Pul biriktiririm. Yazışmak istiyorum. Adres: Gelibolu Bölgesi 11. Sokak No: 1 Lefkoşa - KIBRIS
- DİLEK ÇAKIR: Yaşım 10. Kitap okumayı, resim yapmayı severim. Takımlardan Galatasary'ı tutuyorum. Mektuplaşmak istiyorum. Adres: 42 Evler. Şehit Hasan Sok. No: 31/A Kat: 2 Kocaeli - İZMİT
- ÖZLEM ÇETİN: Yaşım 11. Pul kolleksiyonu yapıyorum. Kitap okumayı da çok severim. Şehir dışı arkadaşlar edinmek istiyorum. Adreş: Türkali Mahallesi Bozca Sokak Cesur Apt. No: 5/7 Daire: 3 İSTANBUL
- H.FATİH AKCAN: Yaşım 13. Kitap dergi, gazete vs. okumayı gezmeyi, müzik dinlemeyi severim. Pul, kart ve sigara kutusu biriktiririm. Spor yapmayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: 36. Sokak 17/9 Bornova - İZMİR
- ALİ COBDAK: Yaşım 14. Pul, kart ve poster biriktiririm. Boş zamanlarımda kitap okur, şiir yazarım. Bisiklete binmeyi ve televizyon seyretmeyi severim. Spor yapmayı özellikle futbol oynamayı ve yüzmeyi severim. Yazışacağım. Adres: Sahil Berberi Nazif Çevik Eliyle Ulus - ZONGULDAK.
- YUSUF ZİYA BAHADIR: Yaşım 14. Pul ve kart biriktirmeyi ve ayrıca bisiklete binmeye bayılırım. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Mersin ortaokul öğrencisi. Akçaabat - TRABZON
- UĞUR ALPTEKİN: Yaşım 13. Ortaokul öğrencisiyim. Boş zamanlarımda kitap okur, spor yapar, pul biriktiririm. Dergi okuru arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Acıbadem Sarayardı Sok. No: 48/3 Kadıköy - İSTANBUL
- MÜKERREM SİVİŞ: Yaşım 11. Pul ve para biriktiririm. Futbol oynamayı ve dergi okumasını severim. Galatasaray'lıyım. Mektuplaşmak istiyorum. Adres: Altındağ Fermanlar Mahallesi No: 122 ANKARA

OKURDAN OKURA

ÇOCUK

İstanbul'da bir çocuk,
El bebek, gül bebek.
Van'da bir çocuk,
Sessizce ağlıyor.
İstanbul'da bir çocuk,
Sıcacık yatağında
Mışıl mışıl uyuyor.
Van'da bir çocuk,
Bir köşeye itilmiş öylece duruyor.

FİLİZ BOSNUR

GÜNLER

Saat on ikide yatarız,
Uyuruz mışıl mışıl.
Saatlerin geçmesini bekleriz,
Sabah olsun diye.
Sabah gün açıldığında,
Uyanırız neşeyle.
Kahvaltımızı yaparak,
Gideriz işlerimize.
Sokaklar dolar taşar,
Herkes bir telaş içinde.
Kimisi işyerine,
Kimisi eğlenceye.
Aniden bakarız ki,
Zamanlar çoktan geçmiş.
Siyah bir perde,
Her yeri çoktan kapatmış.
İşte o zaman,
Evvelki gibi.
Uzun bir sessizlik başlarmış.
Sabah beklenmeye durmuş.
Yine aynı bir gün doğdu,
Yine aynı telaş oldu.

SEVİM AY

Resim : ÇAĞLAYAN UĞUR

OKURDAN OKURA

OKURDAN OKURA

Bu, sizin sayfanız... Şiirlerinizi, resimlerinizi, öykülerinizi, kısa yazılarınızı ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz...

ÇANKIRI

Adını çan ve kırdan aldı
Karatekinden miras kaldı.
Ordusuyla ün saldı.
Benim şirin Çankırım...

Kalesi, taşmescidi, anıtıyla,
Bütün tarihî eserleriyle
Güleryüzlü insanlarıyla
Benim güzel Çankırım...

Çevresini dağlar kaplar,
İçersinde güzellikler yatar,
Koyunlar, kuzular meler,
Benim şirin Çankırım...

CÜNEYT KÜSMEZ

KÖYÜMÜZ

Tozlu topraklı yolları,
Verimlidir ovaları.
Cana yakın insanları,
Köyümüz ne güzeldir.

Akşam erkenden yatarız,
Gün ışımadan kalkarız.
Hemen tarlaya koşarız,
Köyümüz ne güzeldir.

Yazın buğdayı biçeriz,
Soğuk ayranı içeriz.
Kışın sobanın başında,
Geleceği düşünürüz.

Barış içinde yaşarız,
İyiliği çok severiz.
Köye gelen turistlerin,
Hepsini memnun ederiz.

AYLA BİLEN

İNSAN AKLI

Dünya yeni doğmuştu.
Etrafta hiç canlı yoktu.
Ama kısa süre içinde
Hayvan oluştu.
Bu canlı zamanla gelişti
Ve insan meydana gelmişti.
İnsanın aklı vardı.
Bu aklı çalıştırdı.
Dünyaya hakim oldu.
Düşündü düşündü
Atom ve uzay çağına geldi.
Füzeler yapıp aya yolladı.
Atomu buldu.
Bunu kötü işlerde kullanmıştı ama
Düşünüp, birçok iyi şey yapmıştı.

EVREN SARIGÜL

Resim : SUNAY ÖZBEL

ORMAN

Ne yararlıdır şu orman
Elbette bilirsiniz.
Keresteden kâğıda,
Kullanırız hayatta.
Ülkelerin süsüdür
Hayvanların yuvası.
Olmuştur her zaman
Uygarlığın rüyası.
Meşeden ladine
Kızılcığı, çınarı.
Bir hayat pınarı.

KAAN URAN

KİTAP

Ey arkadaş dinle,
Ortak olur keyfinle,
Her yere gider seninle,
En güzel arkadaş kitaptır.

Dolar sayfaları binle, iki binle,
Sev onu sen artık kalbinle,
Anlat onu güzel sesinle,
En güzel arkadaş kitaptır.

Sayfası var resimli, resimsiz,
Sayfası var renkli, renksiz,
Okusun onu her bilinçsiz
En güzel arkadaş kitaptır.

Her kitabın bir adı var,
Kitap okuyanın bilgisi artar,
Bilgileri aklından sarkan,
En güzel arkadaş kitaptır.

ŞEVKİ ŞEKER

KİTAPLARIM

Kitaplarımı çok severim.
Kitaplarıma iyi bakarım,
Kapaklarını kaplarım.
Kitaplarımı yırtmaktan sakınırım.

Yazı yazmam kitaplarıma.
Resim çizmem kitaplarıma.
Çok severim kitaplarımı,
Çünkü bilgi verirler bana.

KEREM KAPKIN

VATANIM

Şarıl şarıl şelâlesi
Çayır çimen, vadisi
Küçük küçük köyleri
Sivri uçlu tepeleri
Koyun kuzu yayılır
Meralarında.

Hiç durmadan akar çeşmesi
Ne güzelsin vatanım

İlkbaharda kuşlar
Cik, cik diye konuşurlar

Karıncalar, arılar
Yorulmadan çalışırlar

Yazın denizlerde insanlar
Yüzer, koşar eğlenirler
Buz gibi pınarlarında
İnsanlar, hayvanlar su içer.

HAKKI SAYIN

ÇOCUK KLÜBÜ

KİTAP KAZANAN OKURLARIMIZ

1. Dilda Öztekin
2. İlhan Boyacıoğlu
3. Gülay Savaş
4. Güntekin Başdemir
5. Ahmet Gurata
6. Nuri Koçal
7. Dilek Tükeray
8. S. Haldun Özbayer
9. Tayfun Amasyalıoğlu
10. Tamer Çerçi
11. Ayhan Alataş
12. Serdar Mengi
13. Esra Kanatlı
14. Serdar Öncel
15. Tamer Yayın
16. Murat Gürses
17. İbrahim Kılınç
18. Güzide Yıldırım
19. Şule Günay
20. Abdurrahman Uğurçetin
21. Meral Aslankaya
22. Tarık Şen
23. H. Erdem Pakdil
24. Necef Bayar
25. Memduh Haldun
26. Senem Kantarcıoğlu
27. Cenk Babayiğit
28. Ahmet Cahit Değer
29. Kağan Süer
30. Nurettin Akkaya

MIS TIK

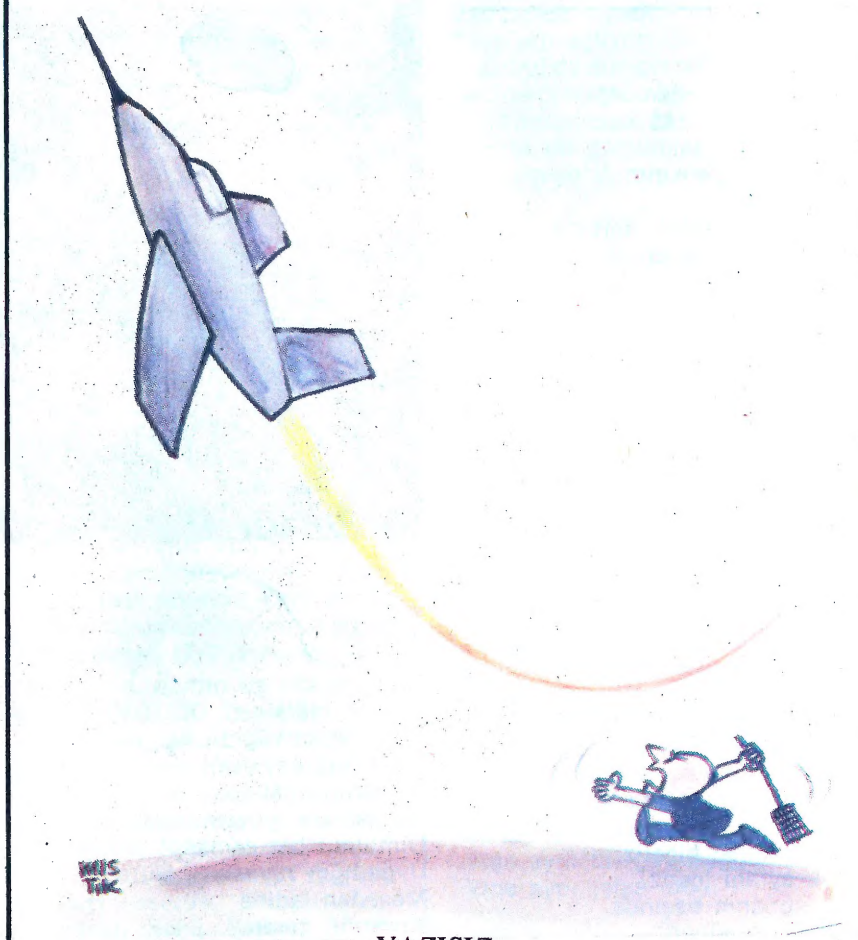

YAZISIZ

GÖKHAN İLE ÖZHANCIK

Zekai Yiğitler

GÖKHAN İLE ÖZHANCIK'ta sizlere gerçek bir aile tanıtılıyor. Anne baba ve iki çocuktan oluşan bu ailede çocuklardan biri ateş mi ateş... Başa çıkılması olanaksız. Ama yaptıkları terbiyesizlik değil. Aile içinde küçük şakalar, herşeyi öğrenmek isteyen bir zekânın etrafındakileri şaşkına çeviren soruları.

İşte bütün bunları Zekai Yiğitler'in yeni kitabında bulacaksınız.

Milliyet YAYINLARI

BİP®

Bip bip, bip.... bip....
Çocuklar sizinle tanışalım.
Bip benim adım.
Yeni ve üstün yapıştırıcıyım
Size biraz özelliklerimden söz edeyim.
Ambalajım, özel plastikten yapılmıştır.
Dayanıklı, esnektir.
Beni patlatamazsınız.
Kapağım tüpümün ağzını iyice kavrar.
Kapalıyken havayla temas etmem.
Bu yüzden kurumam.
İsterseniz akarım, isterseniz akmam.
İstemediğiniz yere asla bulaşmam.

Benimle zevkli çalışırsınız.
Plastik yapıştırıcıyım,
Kuruyunca şeffaflaşırım.
Bundan sonra birlikte olacağız.
Pamuk Prenses ve Yedi Cücelerim'den dilediğinizi alın.
Masal serisini tamamlayın.
Boşalan tüplerimi sakın atmayın.
Birlikte neler neler oynayacağız.

BİP
"yeni ve üstün yapıştırıcı"

DENGE A.Ş. Abdülhakhamit Cad. 16/5 TAKSİM Tel: 44 64 24-43 70 12-44 61 36

ASA

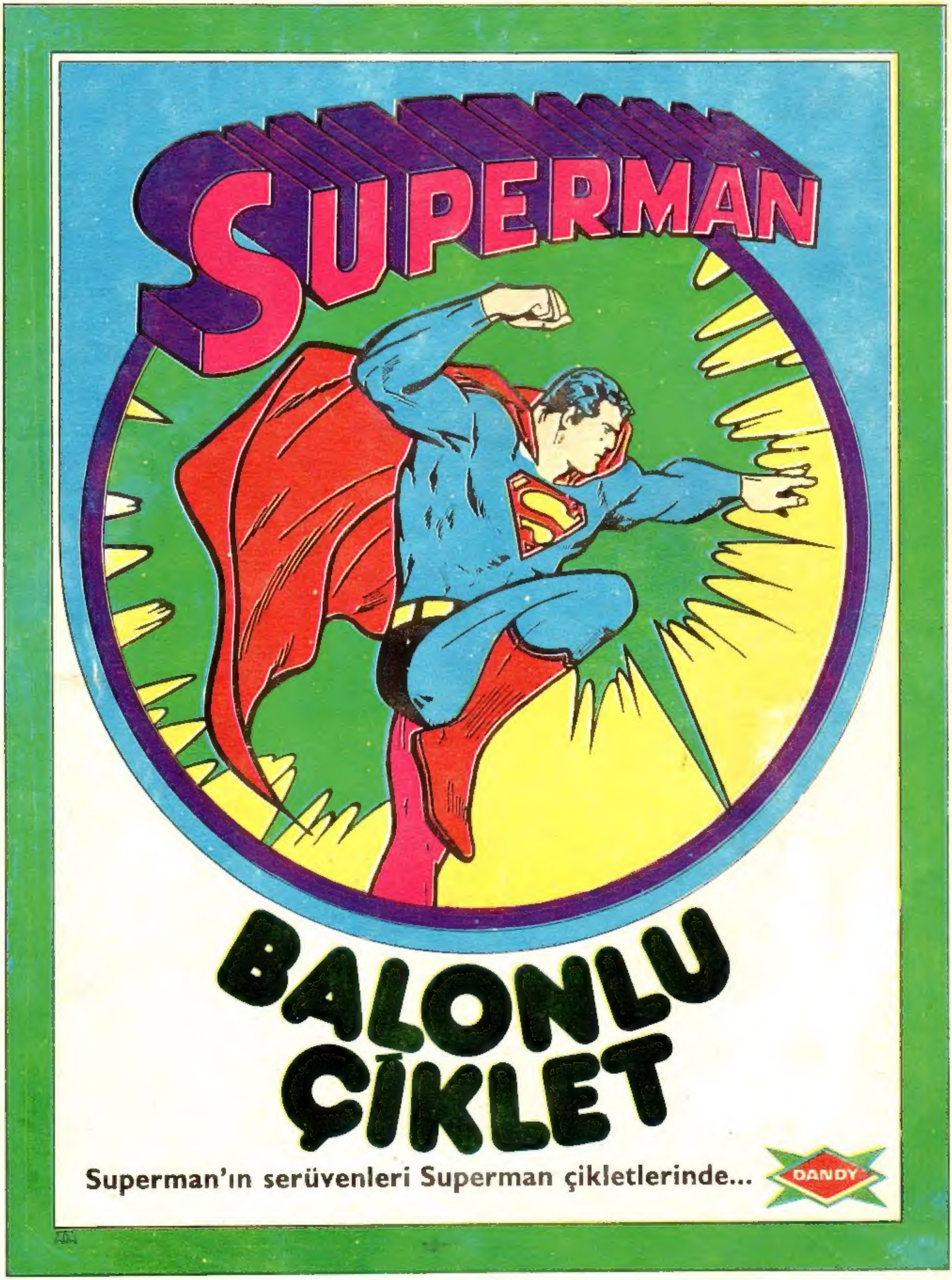
SUPERMAN
BALONLU
ÇİKLET
Superman'ın serüvenleri Superman çikletlerinde...
DANDY